

Déli Hírlap

TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.
Redacția și administrația:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. D. r. VARNAY ELEMÉR

TESTVÉRISÉG

Irta: KOSZTOLÁNSZKY ISTVÁN

Az öröktűz-istenség földi hatalmát az emberi szívekben képzelem. Abban a szívben, mely lángolva tud gyűlölni, de lángolva is tud egyszersmind szeretni, építeni.

Tudósok ezrei és ezrei dültek már ki, pusztultak bele abbéli igyekezetükben, hogy az emberiség részére mennél több olyan dolgokat konstruálhassanak, melyek az életet elviselhetőbbé, könnyebbé, sőt kényelmessé tegyék.

A szív parázsa mellett ott szórja szikráit az izzó agyvelő is. Írók, költők, festők, szobrászok, zenészek mind, mind azon fáradoznak, hogy az istenséget közelebb hozzák az emberiséghez.

Csak az ember ne tudna közelebb jönni az emberhez?...

A tudományban, a művészetben nincsen gyűlölség; ott csak fenkölttség, szeretet és melegérzés van. A tudományban és a művészetben az az egyedüli célja, hogy az emberiségre áldást és élvezetet hozzon. Csak az ember gátolná meg, hogy embertársa ebből az áldásból, élvezetből ne izeljen?... Miért?... Hát nem elégelte meg a világháború, valamint a mai áldatlan állapotok megörjítő gyötrelmeit, melyeknek egyik legnagyobb átszenvedője éppen ő maga?... Nem látna be, hogy béke, szeretet nélkül nincsen élet?...

De igen!... Annak idején, ha jól emlékszünk, 1920—21-ben a lapok hasábjait írták arról, hogy a kolozsvári katonai hatóságok vezetői — Petala tábornokkal élükön — értekezletet tartottak a polgári hatóságok képviselőivel — élükön Mihályi Tivadar dr.-ral. Ez alkalommal többek között szóba került a kolozsvári magyar színházban azon szép gesztusa, amellyel a nagy román művészek közreműködésére apellált, amit Athanasiu baritonistának egy előadás-ciklusra történt szerződésével dokumentált. Bizonyosságul annak, hogy román részről megbecsülni és értékelni tudják ezt a lépést, amely szakítást jelent a szeparatizmus politikájával és közeledést és érintkezési pontokat keres kulturális és művészeti téren, a román és magyar társaság között. Petala tábornok felhívást intézett a kolozsvári helyőrség összes tisztjeihez, hogy valamennyien jelenjenek meg a kolozsvári magyar színház operaelőadásain.

A helyőrség tisztikara és a román társaság elítje kivétel nélkül meg is jelent, bizonyosságul annak, hogy tudatában vannak a haladó kor szellemének megingathatatlan elvéről származott tanításának, mely az együttélés, az egymásrautaltság, a testvériség szent fogalmát igyekszik lelkiünkbe, szívünkbe plantálni, hogy ott gyökeret, erős és életképes gyökeret hajtva, végre ráeszméljünk Krisztus ama intelmére, hogy:

„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!...

Am kérdi-e a tavasz, hogy kik azok, akikre jégdáncekat riasztó enyhe sugarait küldi?... Megjelenik s ragyogásának fényével életre kelti a legsötétebb zugban szerénykedő bogáncsot is; hadd csirzéz, nőjjön s élvezze életét éppen úgy, mint a melléte kéjes illatárban fürdő róza, szegfű, ibolya.

Hát a Madách hatalmas drámai költeményének Goga Octavian által történt, klasszikus szép fordítása, a román operában való előadása, valamint Berlinben történt előadása; az egyes költőknek és íróknak kölcsönös fordítása; az irodalmi termékeknek érdemleges elbírálása, stb. mind mellett tanuskodnak, hogy a tudományban, művészetben, irodalomban nincsen gyűlölség s egyedüli célja az, hogy az emberek egymással megismertesse, hogy egymást megbecsüljék, s végre, hogy egymást megszeressék.

Van-e annál szebb gondolat, mely milliók és milliók szívét a testvériségben forrasztja egybe? Mely átgázol a gyűlölségen, átkokon; lerombol minden hamis bálványt és jóleső érzéssel veti

bele az erkölcstelenség, elfajultság, a részvétlen, számító, önző, gonosz és gyűlölettel teljes régi világot a megsemmisülésbe, hogy hadd jöjjön helyébe egy jobb, egy szebb, új világ, melyben az ember embertársában testvére ismer, melyben az embernek csak egy vágya, egy célja van: békében, szeretetben élni a kerek föld minden népével.

Hogyan lehetséges az, hogy ezer meg ezer költő meg író nem képes az emberiséget meggyőzni arról, hogy Istennek igéi miránk is vonatkoznak: reánk, e században élőkre?... Honnan van az, hogy a költők és írók tanításai, — akik Istennek egyébként szent missziót teljesítő apostolai — nem képesek behatolni az emberi szívekbe, agyvelőkbe?... Honnan van, hogy mindegyik fél a másiktól, hogy: hátha becsapja?...

Ez a keresztényietlenség átkos titka, amit mindenki féltve őriz szívének legtitkosabb rejtekében.

Az istenség földi hatalma az emberi szívekben van letéteményezve. A szívnek minden érzése, minden dobbanása isteni szózatként adja értésünkre, hogy valamit helyesen, vagy helytelenül cselekedtünk. A helyes cselekedetnél nyugodtan végezzük dolgainkat, a helytelen cselekedet tudata azonban indulatossá tesz; kezünk ököibe szorul s úgy kiáltjuk a felháborodottak felé: csak azért is!

Mi ez a: csak azért is?...

A tehetetlen düh önmagunk iránt, hogy rosszak voltunk, hogy nem gondolkodtunk, nem cselekedtünk emberekhez méltóan s hogy ezért nincsen kit megfenyítsünk. Mert a magunk személye szent és sérthetetlen.

Az emberi szív hatalma isteni erejű, de csak ott, ahol helyes és jócselekedetről van szó; mert ellenesetben korbáccsá válik, mely enszívünket sújtja csapásaival.

Az emberi szív hatalma új lelket lehel az emberbe, ami azonban csak a hit, a szeretet, az egymás megbecsülése révén lehetséges a maga igazán magasztos jelenségében.

Mi, a világháború s a mai napok szörnyűséges gyötrelmeinek lángjától szenvedő emberroncok, még ingadozunk, tétovázunk; nem akarunk elsők lenni; precedenst várunk, hogy aztán mi is megemeljük jobbunkat barátságos testvéri közfoglásra.

Jó, — gyarlók és gyöngégek vagyunk. De elég volt az ingadozásból, tétovázásból. Jöjjön a tett!

Precedens kellett?!... Ugyan, hát eddig mit tettünk? Aludtunk?... Nem tudtunk és ma se tudunk tenni semmit a kolozsvári magyar színház és Petala tábornok, meg Mihályi Tivadar dr.-nak kezdeményezésére és több irodalmi megnyilvánulásra?

Egy országban élőknek egy a sorsuk: romának, magyarnak egyaránt. Legyünk a testvériség gondolatának ápolói és ha embertársunknak jobbunkat nyújtjuk, tegyük azt azzal a tudattal, hogy: jobbunkat embernek nyújtottuk, aki éppen olyan teremtménye Istennek, mint mi magunk.

Kedvezően fogadta az európai sajtó Hitler beszédét

Mindenkit megleptek a szerény békefeltételek
Roosevelt nem vállalja a fegyverszünet közvetítését

Moszkvából jelentik: Hitler pénteki beszéde erős visszhangra talált az orosz sajtóban, mert minden vonatkozásában megfelelt a szeptember 28-iki német-orosz megállapodás szellemének. Különös figyelmet keltettek Hitler fejtegetései a keleteurópai újjászervezésre irányuló német-orosz együttműködésről. Moszkvai politikai körökben most nagy érdeklődéssel várják a nyugati hatalmak választát. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: Annak ellenére, hogy az angol sajtó egyöntetűen és ridegen visszautasította Hitler béketerveit, a kormány közleménye csak annyit mond, hogy eddig a Vezér kijelentéseinek csak előzetes vizsgálata volt lehetséges. Angol mértékadó körökben valószínűnek tartják, hogy

az angol kormány kész arra, hogy a feltételeket gondosan megvizsgálja

a dominiumok kormányával és a francia kormánnyal egyetértésben. Számítanak arra, hogy a megvizsgálás után Chamberlain miniszterelnök ugyancsak beszédet mond, amelyben alapos és részletes választ fog adni a Vezérnek. (Dunaposta.)

Hitler beszéde: „utmutatás egy boldog Európa felé“

Berlinből jelentik: (Rador.) A Deutscher Dienst a következőket írja:

Németországban és a külföldön sok millió ember hallgatta rádió mellett Hitler Adolf sorsdöntő szavait. A kancellár megmutatta azt az utat, amelyen a népek haladhatnak, hogy ujja építsék országukat, amelyeket a versaillesi szerződés tévedései leromboltak. Így keletkezhet csak egy boldog és békés új Európa. Javaslati igen nagy méretűek és messzire céloznak. Ezt a külföldnek is el kell ismerni. A Führer leszögezte, hogy ellenfelei nagyon tévednek, ha javaslatiit a gyöngesség, vagy a gyávaság jelének tekintik. Semmi sem volna ennél os-

tobáb. És az ellenfeleknek tudomásul kell venni, hogy a német nép teljes egészében ott áll a vezér mögött. Államférfi, aki annyi sikert ért el a harcmezőn és diplomáciai téren ilyen szerényen még nem beszélt, mint Hitler. Amikor az ellenfelek megvizsgálják ezt a beszédet, gondoljanak annak szerénységére. Ezeknek áll most módjukban, hogy határozzanak, akarják-e az új Európát felépíteni, vagy nem. A népek békére vágnak és a Führer beszéde az egész német nép véleményét tükrözi vissza, annak a népnek a véleményét, amely el van határozva, hogy minden uton követi vezérét.

A dán lapok elismerése a pénteki beszédről

Koppenhágából jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint Hitler kancellár beszéde után, a dán sajtó felteszi a kérdést, vajjon a nyugati hatalmak milyen magatartást tanúsítanak. Valamennyi dán lap a béke ügye mellett száll síkra. A Politiken című újság így ír: Lehetetlenség azt állítani, hogy a Führer beszédének nem volt alkotó jellege. A Socialdemokraten című lap nem ítéli meg túl optimisztikusan a helyzetet, cikkét azonban így fejezi be: „A háború borzalmai és annak előrelátható következményei annyira megfélemlítők, hogy a világnak a béke leghalványabb árnyékába is meg kell kapaszkodnia”. (Rador.)

TIMES: KATONAI SZEMPONTBÓL KELL MÉRLEGELNI A BESZÉDET

Londonból jelentik: (Rador.) Ward Price a Daily Mail hasábján foglalkozik Hitler kancellár beszédével és megállapítja, hogy az kizárólagosan német jellegű és az csupán beföldi forgalomra érvényes. A továbbiakban megállapítja, hogy Hitler

Megfelelt a beszéd az angol várakozásnak

Londonból jelentik: (Rador.) Jól értesült körökben Hitler kancellár beszédét bírálva, megállapítják, hogy az megfelelt a jól informált közvélemény várakozásának. Ez a beszéd kiábrándítja mindazokat, akik azt hitték, hogy abban valami újat találnak és hogy pontosan körvonalazott javaslatot fog magába foglalni. Ha a beszédből elvesszük azokat a régi témákat, amelyek a kancellár szokása szerint: a versaillesi béke, a német élettér, a szoros egység a birodalom és a kancellár között, fejez ki, a beszéd bizonyos részei különböznek a régiéktől. Elsősorban jellemző az a cinizmus, amellyel Hitler sértegette Lengyelországot, nemcsak annak vezetőit, hanem katonáit is. Az az exaltáltság, amellyel saját személyének fontosságát kiemelte is feltűnő, mert gyakran előfordultak az ilyen kifejezések: „Az én tekintélyem”, „Az én örömöm”, „Az én munkám”. Az angol miniszterek elleni támadása személyes ügye volt és erre megvannak a múltból a példák, amikor Schuschniggot és Benest sértegette. Amikor a német néphez szólt, olyan frázisokat használt, amelyekről tudta, hogy hatásosak és elfogadattak a néppel kijelentéseit, bár tudja, hogy ez a katasztrófa felé vezet.

Ami a nemzetközi politikát illeti, Hitler úgy tünteti fel magát, mint az európai rend és szabadság bajnokát. Kiemeli egyrészt Németországnak felsőbbbbségét és békeszeretét, mint amelyek vitathatalatlan dogmák és ezekkel állítja szembe a nyugati nagyhatalmakat. Úgyesen alkalmazza az összehasonlításokat arról a barátságról, amit a porosz királyok tartottak fenn a cárokkal és így szövi be

Nyitva az ajtó — a béketárgyaláshoz

Szófiából jelentik: Bolgár politikai körökben Hitler beszédét kedvezően fogadták. Különösen kiemelik a beszédnek azt a részét, amelyben nyitva hagyja az ajtót az esetleges béketárgyalások számára. (Radiopress.)

Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung belgrádi levelezője szerint Délkelet-Európában meg vannak győződve, hogy az ottani államok semlegességének megóvása Németország, Olaszország és Szovjet-Oroszország érdekében áll. Jugoszláv körökben azt hiszik, hogy Szovjet-Oroszország megjelenése a Kárpátokban, nem fenyegeti Magyarországot. (Radiopress.)

A FRANCIA SAJTÓ NEM LÁT KONKRÉT BÉKEJAVASLATOT

Párisból jelentik: A francia lapok véleménye abban csúcsosodik ki Hitler beszédével kapcsolatban, hogy kísérlet történt politikájának igazolására és dicsőítésére saját népe előtt. Ez az úgynevezett békejavaslat a nemzetközi problémák terén semmi újat nem tud felmutatni. Ezt leszögezi a Petit Parisien is, amely azt állítja, hogy konkrét javaslat nem hangzott el, csak egész határozatlan megállapítások, amelyek felelősen megállapítják, hogy a német kancellár mit kíván. Befejezni az ellenségeskedéseket, amelyet a német nép feleslegeseknek tart, miután az nagy veszedelmekkel fenyegeti. A Journal rámutat arra, hogy a szövetségesek a lengyel kérdésben semmiféle engedelményt nem tehetnek, mert ha tennének, ezzel kimondanák a halálos ítéletet Magyarországra, Jugoszláviára, Dániára, Svájcra, Belgiumra és Hollandiára és ezzel a francia népet is halálra ítélnék. (Rador.)

kancellár beszédei közül a pénteki volt a legnyugtatóbb.

Ugyanez a lap megjegyzi, hogy tárgyalások indulnak meg az angol, francia, valamint a dominiomi kormányok között, azonban valószínűnek látszik, hogy abban az esetben, ha a német kormány a beszédben foglaltaknál többet nem ajánlhat fel,

nagyon csekély esélye van egy esetleges békeértekezletnek.

A Times katonai szakértője azt írja, hogy a német kancellár beszédét katonai szempontból kell mérlegelni.

Versaillestől — a békéig

Berlinből jelentik: (Rador.) A német lapok vezércikkében emelik ki Hitler kancellár beszédének eszmevonalat. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy a Führer megmutatta az utat Versaillestól a békéhez. Párisból és Londontól függ, hogy ezen az úton óhajt-e haladni. Ha a háborút választják, a vezér és a német nép biztos a győzelemben.

beszédébe a bolsevistákkal való szövetséget, aminek következménye volt, hogy Sztalint megtapsolta a nemzetgyűlés, amely még nem is olyan régben lehurrogta és becsmérelte. Azt prédikálta, hogy meg kell oldani mindazokat a problémákat, amelyek Németországot Közép- és Kelet Európában érdeklik. Ez a megoldás biztosítva is van a Szovjetunióval való együttműködés által.

Anélkül, hogy magyarázatokat adott volna szövegéről és a való tényeknek meg nem felelő állításokról, azt bizonyította a nemzetgyűlés elragadtatott tagjai előtt, hogy ő csak azokat a fogadalmakat váltja be, amelyek népeket tett, mert csak ez bir kötelezettséggel rá nézve. A német népek adott szó megsemmisíti a versaillesi szerződést. Így magyarázhatta meg az ellentmondások egész tömegét. Lengyelországgal kapcsolatban többször leszögezte, hogy Németország részéről határai sérthetetlenek. Németország ártatlan és Lengyelország volt a támadó fél, sőt, amikor a kancellár a katonai akció kezdeményezését magának tartotta fenn, azt hangoztatja, hogy rendkívül szerény volt követelésében.

Ilyen megvilágításban kell ezt a beszédet megítélni, amely tele van fenyegetésekkel, sőt azzal is végződik beszéde, míg végül is a békét a német Isten védelme alá helyezi. Figyelmeztetést küldött a többi hatalmakhoz, amelyekből követeli, hogy Németország minden kívánságát teljesíteni kell és szerinte az európai béke alapját csak az képezheti, ha a német gyarmatként használhatja Közép- és Kelet-Európát.

Berlinből jelentik: A Havas ügynökség értesülése szerint a svájci sajtó általában annak a véleményének ad kifejezést, hogy

Hitler beszéde nem befolyásolja különösképpen Angliát és Franciaországot.

A kancellár békeajánlatai túlságosan határozatlanok. (Rador.)

„A civilizáció érdeke a higgadt békejavaslatok megvizsgálása”

Rómából jelentik: Az olasz sajtó mértékletes érveléssel foglal állást Hitler beszéde mellett és nagy érdeklődéssel várja, hogy a Vezér kijelentései milyen hatást keltettek a nyugati demokráciákban. A Popolo di Roma szerint

elsősorban történt, hogy egy nvolevan milliós nemzet vezére gyors és győzelmes hadjárat után ilyen őszintén kifejezi békeakarátát.

Hitler beszéde után minden józan ember fel kell, hogy tegye a kérdést, vajjon kinek válik hasznára a háború folytatása. Hitler békeajánlatai higgadtak és engedékenyek. Ünneplésen kijelentette, hogy nincs több kívánni valója és a gyarmatokról is mérsékelt hangon beszélt.

Ezeknek megvizsgálása elsősorban az európai civilizáció érdeke.

A Messagero határozottan állást foglal a háború folytatása ellen. Lengyelországnak meg van a reménye a feltámadásra, de csak nemzeti alapon és minden külföldi befolyástól mentesen. Elképzelhetetlen, hogy ezt a békétervet ne vizsgálják meg a másik oldalon is, mert ezek a javaslatok virágzást és nyugalmat ígérnek Európának. (Dunaposta.)

Nem adtak át angol — francia jegyzéket Cianonak

Rómából jelentik: Az olasz sajtó cáfolja a külföldi lapok azon híreit, hogy a római francia és angol nagykövét Hitler beszéde előtt felkereste Ciano gróf külügyminiszterét és együttes jegyzéket nyújtottak át Hitler várható beszédével kapcsolatban. A két nagykövét valóban járt az olasz külügy-

CHAMBERLAIN VÁLASZOLNI FOG

Londonból jelentik: A Press Associated közli, hogy Chamberlain miniszterelnök a jövő héten megragadja a legelső alkalmat arra, hogy válaszoljon Hitler beszédére. (Radiopress.)

Londonból jelentik: A Havas iroda úgy értesül, hogy

Chamberlain miniszterelnök az alsóházban szerdán válaszol Hitler beszédére.

A miniszterelnök beszédét a kérdés általános megvitatása követi. (Rador.)

AZ AMERIKAI SAJTÓ SZERINT A NÉMET BÉKESZÁNDÉK ÖSZINTE

Newyorkból jelentik: A Newyork Times azt írja, hogy Hitler kancellár beszédének célja tulajdonképpen az volt, hogy nehézségeket idézzon elő a szövetségeseknek. A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy a Führer békeszándéka egész őszinte, mert tudja, hogy a blokádnak sokáig nem állhat ellent. (Rador.)

Washingtonból jelentik: A Havas iroda jelenti: Berlinben olyan hírek terjedtek el, hogy Hitler kancellár szeretné,

ha Roosevelt elnök fegyverszünetet javasolna a hadviselőknél.

Ezt a hírt itt nagy tartózkodással fogadták és illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy

az Egyesült Államok nem nyújt segédkezt olyan javaslat megvitatásához, amely azt kívánja, hogy Lengyelországot elfoglalását mint végleges és befejezett ténnyt ismerjék el.

Emlékeztetnek azokra a heves kijelentésekre, amelyekkel Roosevelt elnököt nem is olyan régen a hivatalos német sajtó elhalmozta. A német részről hangoztatott fegyverszüneti óhaj itt úgy fogják fel, hogy Németország vezére bizonyítékot adta tehetetlenségének. (Rador.)

AZ ELSZIGETELŐDÉS ÁLLASPONTJA AZ AMERIKAI SZENÁTUSBAN

Washingtonból jelentik: (Dunaposta.) A szenátus ülését hétfő déle napolták el. A vita kimagasló szónoka tegnap Downey volt, aki az elszigeteltségi politika álláspontját védelmezte.

Washingtonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint amerikai jól informált körökben azt állítják, hogy az Egyesült Államok kormánya nem teheti magáévá Hitler békeajánlatait, miután nemrég elutasította a Lengyelországot elfoglalásának és felszámolásának végleges tényként való elismerését, éppen úgy, mint ahogyan Csehszlovákia helyzetét sem ismerte el. Ugyanezekben a körökben kijelentik, hogy olyan béke, amely két országot német vazaloknak hagyná meg, nem lehet áldásos. Hitlernek az a kijelentése, hogy „Végrehajtottam Csehszlovákia ujászületését”, itt súlyos sértésnek tekintik minden egészséges elmével rendelkező ember szempontjából.

MEGRONGALT ANGOL BÚVÁRHAJÓ

Londonból jelentik: Egy angol búvárhajó pénteken súlyosan megrongált állapotban tért vissza állomáshelyére. Az Északi-tengeren egy német hadihajó támadta meg, tönkretette a periszkopját, a rádiószerkezetét és más fontos gépezetét. Az angol búvárhajó lemerült a víz alá és néhány órán át ott tartózkodott, majd utána a víz színére emelkedett és így jutott el a kilindulási pontjára. (Radiopress.)

miniszternél, de nem együttesen, hanem egymás után, mert

Ciano gróf udvariasságból tájékoztatni kívánta őket berlini látogatásának eredményeiről.

A látogatásoknak tehát kizárólag udvariassági jellegük volt. (Dunaposta.)

Nagy támadás készül a Maginot-vonal ellen

Orosz tisztek vannak a Siegfried vonalban
A Rajna felsőfolyásához óriási német erősítések érkeznek

Londonból jelentik: A Daily Herald jelenti, hogy az idő szerint több orosz katonatiszt tartózkodik a Siegfried-vonal erődítményei között, míg az orosz tisztek a haditengerészeti védelmi intézkedéseket tanulmányozzák. (Rador.)

GODESBERGNÉL LELOTTÉK EGY FRANCIA REPÜLŐGÉPET

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: A vizsgálatok keletre és Suvalki környékén sűrűn és az orosz csapatokkal való találkozásokban folytatott az előnyomulást a német-orosz érdekhátár felé. A lengyel hadsereg

utolsó maradványai között, amelyet csütörtökön fogtunk el, két hadosztályparancsnok és 100 tiszt volt.

Nyugaton elutasítottuk az ellenséges csapatok felderítő vállalkozásait. Ezen kívül csak szörnyű tüzési tevékenység folyt az ellenség megzavarására. Francia felderítő repülőgépek pnteken délután Bonne körül át akarták repülni a Rajnát, a német vadászipilóták és légelhárítók azonban visszaszorították őket és egyet Godesbergnél lelőttek, egy másikat pedig leszállásra kényszerítettek és négytagú személyzetét, köztük egy alezredest, fogságba vetettünk. (Rádiopress.)

Német előnyomulás a francia előőrsök felé

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jele: Dacára a tartós rossz időnek, a Rajna és Mosel közötti frontszakaszon tartózkodó csapatok a pénteki napon élénkebb tevékenységet mutattak ki, mint a legutóbbi napokban bármelyik. Természetesen csak helyi jelentőségű tényésekről volt szó, amelynek során

mindkét részről erős gépfegyverharc fejlődött ki.

A támadások csak az előőrsök között folynak, ilyen a hatvankilométeres frontszakasz több táján fejlődött ki. Wissemburgtól nyugatra az orosz komolyabb előnyomulási kísérletet tett egyik francia előőr ellen. Ez a kísérlet azonban még a kifejlődés előtt megüszült. Ehhez hasonló kísérletezést igen gyakran kezdeményezték a Wissemburg körüli erdőségekben. A Kiszégek hegycsúcsai, amelyek Wissemburgtól nyugatra néhány kilométernyire emelkednek ki a területen és ez az erős terület tulajdonképpen határszakasz is az elzárt fronton. Ezek a hegycsúcsokat különösképpen megerősítették a franciák és ezért akarja a német hadvezetőség birtokba venni. (Rador.)

NÉMET CSAPATÖSSZEVONÁSOK

Londonból jelentik: (Rador). A Daily Express közlése szerint azok az angol repülőgépek, amelyek elrepültek a Siegfried-vonal fölött, nagyobb német csapatösszevonásokat észleltek, amiből arra következtettek, hogy

a németek hatalmas támadást készítenek elő a Maginot-vonal ellen.

ÉLENK MOZGOLÓDÁS A RAJNA FELSŐ RÉSZÉN

Párisból jelentik: (Rador). A nyugati frontszakaszon a nagy eszések megátolnak minden jelentősebb katonai akciót. A francia hadvezetőség nagy figyelemmel kíséri azokat a német csapatmozdulatokat, amelyek a birodalom belsejében folynak. E tekintetben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a nagy mozgolódásnak, ami a Rajna felső részén folyik.

ELSÜLLYEDT EGY ANGOL GŐZÖS

Londonból jelentik: (Rador). A Blendfarg nevű 576 tonnás angol gőzös egy német tengeralattjáró elsüllyesztette. A legénységet egy matróz kivételével megmentették.

Aláírás előtt az orosz-török egyezmény

Ha Oroszország a szövetségesekkel háborúba keveredik —
Törökország semleges marad

Londonból jelentik: A Daily Express és a Daily Herald hosszabb cikkekben foglalkoznak a kérdésben álló orosz-török megemlékezési szerződéssel és ezzel kapcsolatban a következőket írják:

Az orosz-török egyezmény aláírása már csak órák kérdése.

Az egyezményben a Fekete-tengerre vonatkozó kérdések egész sora fog szerepelni. A Daily Herald szerint

az egyezmény leszögezi a balkáni status quo fenntartását,

amint azt az indítványt, hogy amennyiben török-Oroszország háborúba keveredik a nyugati nagyhatalmakkal, abban az esetben Törökország semleges marad. (Rádiopress.)

LITVÁN KÜLDÖTTSEG MOSZKVA-BAN

Kaunasból jelentik: Szombaton délelőtt 9 óra 45 perckor Urbsys külügyminiszter vezetésével nagyobb litván küldöttség utazott Moszkvába. A küldöttség tagjai a helyettes miniszterelnök, a litván hadsereg főparancsnoka és a külügyminisztérium gazdasági osztályának vezetője. (Rádiopress.)

AZ OROSZ-LETT BARÁTSÁG

Rigából jelentik: (Dunaposta.) Az orosz-lett egyezmény megkötése alkalmával Munthers és Molotov külügyminiszterek között távirat váltás történt. Molotov kifejezte azt a meggyőződését, hogy az egyezmény tartós békét és Lettország és a Szovjetunió népeinek jólétét fogja szolgálni.

Három milliós hadserege van Csank-Kai-Seknek

Kínai jelentés szerint a japánok elvesztették a csingcsau-i csatát és 30 ezer halottjuk volt

Csungkingsből jelentik: Az utóbbi két év legnyilvánosabb vereségét szenvedték a japánok a tünkiliene napja tartó csingcsau-i csatában. Hivatalos jelentés szerint

a japánok itt harmincezer halottat veszítettek.

A kínaiak visszafoglaltak több rendkívül fontos erődöt és megállapítják, hogy az új kínai csapatok kitűnően vannak felszerelve és nagy harci tevékenységet mutatnak. Csang-Kai-Sek marsall rendelkezésére még további hárommillió hadsereg áll. (Rador.)

Csungkingsből jelentik: A TAS iroda jelenti: Lisucszenk kínai tábornok nyilatkozott az újságírók előtt és ebben leszögezte, hogy a két éve tartó háború beigazolta, miszerint Japán nem tudja Kínát legyőzni.

— Mi folytatni fogjuk a háborút a végső győzelemig — mondotta a kínai tábornok — és nem nyugszunk addig, amíg el nem őrül a japánokat területünkrol.

Lisucszenk tábornok szerint a japánok elleni győzelem most már biztosítva van. (Rador.)

A LEGUJABB

PHILIPS RÁDIÓK

1940-es MODELL
MEGERKEZTEK

ELADÁS

8-12 HAVI RÉSZLETRE

PHILIPS rádiószalon

Temesvár IV., Bul. Carol 14.

A lengyel kormány felveszi az ötmillió kölcsönt

Moscicky elájult, amikor Varsó elestéről értesült

Belgrádból jelentik: (Dunaposta.) Moscicky Mihály brüsszeli lengyel követ, a volt köztársasági elnök fia, Bucurestiben meglátogatta édesatyját és Beck ezredest, majd visszafelé utaztában nyilatkozott a Politika tudósítója előtt.

Elmondotta, hogy apja egészségi állapota kielégítő. A román kormány rendkívül előzékenységgel viseltetik a volt elnök iránt, aki két-három napon belül megkapja a kiutazásra jogosító engedélyt. Moscicky egyelőre nem megy Franciaországba, hanem a svájci Freiburgban telepszik meg. Mikor a volt elnök meghallotta, hogy Varsó megadta magát, eszméletlenül esett össze. A brüsszeli követ még elmondotta, hogy a menekült lengyel katonaságot koncentrációs táborokban helyezték el. A tisztek részére külön táborokat állítottak fel.

Londonból jelentik: (Rador.) Tegnap este hivatalos nyilatkozat jelent meg arról, hogy a Lengyelország számára megszervezett ötmillió font sterlinget még nem vették fel és ezt most a párisi lengyel kormány rendelkezésére bocsátják.

A cseh kormány nem tud székhelyet választani

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség egyik tudósítójának kérdésére Beneshez közelálló politikai személyiség egy esetleges

cseh-szlovák kormány felállítására vonatkozóan

kijelentette, hogy azok a hírek, mintha ez a kormány már meg is alakult volna, minden komoly alapot nélkülöznek. A legnagyobb nehézséget a Benes kormány székhelyének a kijelölése képezi. Nem hivatalosan jelentik Londonból, hogy az új cseh-szlovák kormány elnöke Benes lenne, külügyminiszter pedig Ossisky volt párisi csehszlovák követ.

Egyiptom a szövetségesek mellett

Alexandriából jelentik: Ali Maher pasa, egyiptomi miniszterelnök, nyilatkozatot adott, amely szerint Egyiptom a legteljesebb mértékben a demokrata hatalmak oldalán áll. (Rador.)

Finnország mérlegeli a Szovjettel való tárgyalás lehetőségét

Helsinkiből jelentik: Félhivatalosan közlik, hogy Erko finn külügyminiszter már a múlt hónapban közölte a nyilvánossággal, hogy Finnország és Szovjet-Oroszország között bizonyos politikai és gazdasági kérdésekben diplomáciai úton tárgyalások folynak. Az orosz kormány kérdést intézett a finn kormányhoz, hogy hajlandó-e külön megbízottat küldeni Moszkvába a tárgyalások melletti befejezése érdekében. A finn kormány jelenleg mérlegeli a kérdést. (Dunaposta.)

Emlékezés régi temesvári kávéházakra, melyekben hajdan nagy mulatozások voltak

A huszonöt-harminc év előtti temesvári polgár sokkal szívesebben ült a kávéházban, mint mai társ. Sokkal több is volt akkoriban a kávéház Temesvárott, mint ma. Aztán változott az idő és egyik kávéház a másik után szűnt meg a régiből, azokból, amelyek nélkül annak idején elképzelhetetlen volt a begaparti város. Emlékezzünk vissza néhány megszűnt temesvári kávéházra. A színház épületében volt a

Koronaherceg kávéház.

Még csak néhány éve szűnt meg ugyan, azonban virágkora a háború előtti időre esik. Fiatal újságírók és írók tanyája volt. Annak idején sokat járt oda Ady Endre is. Ebben a kávéházban tanyáztak annak idején a holnaposok, akik uttőri voltak a friss utakra lenűlt költészetnek. Előkelő városi és megyei urak is törzsvendégei voltak a Koronahercegnek, ezenkívül színészek és minden egyéb művésznek.

Híres volt a Szent György-tér sarkán a Belvárosi kávéház.

Ezt előszeretettel katonatisztek látogatták. Előkelő kávéház volt, csendes és még zenekara sem volt. Aztán jöttek a különböző zenés kávéházak és a Belvárosi egyre gyengébben ment. Néha este tíz után reggelig nem volt egyetlen vendég sem, de azért minden csillára ragyogó fényben égett. A kávé nem takarékoskodott a villanyárammal, mert havi általányt fizetett és azt behajtották akkor is rajta, ha csak egy fényt égetett. Utolsó tulajdonosa English Béla volt.

Zajos dáriódok színhelye volt a tér másik sarkán levő

Arany Szarvas kávéház.

a hasonló nevű étterem kiegészítője. Kicsi, intim, nappal homályos kávéház volt, éjszakánként azonban nagyon hangosok estek ottan. És amíg elől szólt a muzsika, hefehuja, addig hátul ádázul csapkodták a kártyát.

A Lonovics-uccában áll a Resica-művek igazgatóságának két emeletes székháza. Valamikor szálloda volt. Százhusz esztendő előtt még Ferenc magyar király is ott lakott, amikor Temesvárot átutazóban volt. A szállodának étterme és kávéháza volt. Ez volt a

Hungária kávéház.

Szolid, csendes, uri hely volt.

A belvárosi piactéren volt a Hét választóhoz címzett kávéház és szálloda. Később

Bristol

volt a neve. Ebéd után könyvelők és kereskedelmi alkalmazottak szüreslők ott feketéjüket. Este lókereskedők és disznókupecsek kártyacsatái zajlottak

le. Katonai altisztek is szívesen jártak oda.

A háború előtt a

Tiszti Kaszinó

is nagy kávéházzal rendelkezett. Nagyon előkelő dolog volt nyáron ennek a kávéháznak a fákttól beárnyékoltt terraszán ülni és hallgatni a katonazenét. A fekete, vagy a fagyalt mellől szemlét lehetett tartani a Jenő herceg-téren korzózó szép asszonyok és leányok fölött.

A Városháza- és Jenő herceg-uccák sarkán volt a

Wendt-kávéház.

Nem volt valami nagy helyiség, néhány vasoszlop tartotta benne a padmalyt. Azonban tulajdonosa, Wendt Lipót, értette a módját, hogyan csábítsa oda a vendégeket. Nemcsak illatos feketét, hanem jó italt is felszolgált. Naponta reggelig hangos volt a Wendt-kávéház és megtörtént, hogy a jövedvű vendégek fogadásból megmászták a sima vasoszlopokat.

A Belvárosban volt még egy kávéház, amelyről érdemes megemlékezni. Amikor a várfalak lebontása után megépült a Timisiana-bank palotája és mellette a szomszédos palota, ennek földszintjén berendezték a fényes

Klub-kávéház

helyiségeit. Ugy gondolták, hogy a Belváros eme fejlődésnek induló új részének szüksége van egy előkelő kávéházra. Ez közvetlenül a háború előtt volt. A szállítás azonban nem vált be. A Klub-kávéház mindössze néhány hónapig létezett, aztán lehúzza redőnyeit. A helyén azóta is autózópark van.

A Józsefvárosban finom kávéház volt a

Délividéki,

szemben a Mária-szoborral. Helyiségében jelenleg a Whitehouse-nagykereskedés van. Intellektuellek, kereskedők és iparosok jártak oda. És bohémek. A házban volt ugyanis a Nyári Színház és ennek tagjai ott tanyáztak a Délividékiben. A kedvükért természetesen az aranyifjuság nagy tábora is. A népszerű Saruga József volt a kávé, aki mindig ott sürgött-forgott vendégei között.

A begai hídra néző Horgony-palotában volt a

Horgony-kávéház.

Szemben vele volt a Royal. Mindkettő fényesen ment békében. A

Royal

más néven ugyan, ma is létezik. A Horgony-kávéház volt Temesvárot a világháború első áldozata. Mikor kihirdették az általános mozgósítást, bevonult a tulajdososa, Kalmár, vele együtt a főpincér, három pincér és a tüzelőgény is. A bevonulás olyan hirtelen történt, hogy a kávéház új vezeté-

séről nem lehetett gondoskodni, azért becsukta. Azt hitték, hogy a háborúnak négy hét alatt vesztettek. Aztán és újra kinyitnak. Azonban ebben elszámolták magukat. A Horgony nem nyit ki többé. Békebeli kávéház volt a Bega partján, szembe a dohánygyárral a

Flume

is. Nagy ricsajok színhelye volt. Munkások és gaj hajósok tanyája. De gyakran rándultak ki belvárosi polgárok is. Ma vendéglő áll a helyén.

Híres kávéház volt a józsefvárosi pályaudvar szemközt a

Korona,

melynek az utóbbi években Terminus volt a neve. A józsefvárosi polgárság egyik kedvelt helye volt. A régi Korona-kávéház még földszintes helyen volt, aztán folytatta virágzását a háromemeletes fényes szállodában. Terminus néven is tartotta jó hírét. Az épület azonban a vasutit donába került és ez kilakoltatta a kávéházat a földalati és vendéglővel együtt.

A Gyárvaros megszűnt kávéházai közül ismertebb volt a

Török császár,

a Háromkirály-ucca végén. Nagy kártyajátékos volt híres. Sokan sokat nyertek ott, mások sokat vesztek. Aztán jött a sorozatos gazdasági válság, a Török császár kijött a divatból s végül is kénytelen volt bezárni. Azóta már az épületét is lebontták és egyenlővé tették a földdel.

A Japán-kávéház

közel volt a Marokkánér-szállodához. A Japánban hol tamburások, hol női zenekarok játszottak. Japánban nem volt semmi sem japáni, még a kávé is csészé sem.

Megszűnt a gyárvarosi Fő-uccában a

Zrínyi-kávéház

is, amely a temesvári uccai fagyaltosok és bózások kedvenc esti tartózkodási helye volt. Ott mulattak egy tizenöt esztendő macedon flu azt a század van koronát, amelyet úgy szerzett, hogy megkolt érte egy negyvenhat éves másik bózást.

Bizonyára sok embernek megdöbög hevesen a szíve, ha hallja a régi

Oththon kávéház

nevét. Később Pátriára keresztelték. Gerson benne a kávé. Artistákat tartott, akik jó műsormulatták a közönséget. Gyárvarosi polgárok a város minden részéből odasereglték a kávéházhoz. Kérthelyisége is volt. A vendégek korta addig maradtak ott, amíg a villanylámpa elhomályosította a felkelt nap.

Az Erzsébetvárosnak mindössze egy kávéház volt, az

Erzsébet-kávéház,

amely része volt a híres Novotny-vendéglőnek. Az erzsébetvárosiak azonban nem szerették saját váházukat és más városnyedek fényesebb és nyelmesebb kávéházaiba jártak, ahol több volt a közönség és hangosabb az élet. Az Erzsébet-kávéház megszűnt és helyiségeit a vendéglő kibővítésére szolgálták. Ilyen átvedlett minőségében ma létezik. (K)

Nehéz éjszaka

Irta: TÖRÖK SÁNDOR.

Biti Rókus elindult útjára. Ő ilyenkor kezd, mikor más végzi. Mert éjszakai bakterség az ő hivatala s abból áll, hogy a fátelpepet kerülgeti napkelteig, ami elég hosszú idő, már ilyenkor késő őszle, inkább télbe fordulón. Estefelét szabályosan jelentkeznek Guráti urnál, vagyis beállítanak a kis bódéba, az irodába, ketten, a Mozsárral. Ez ugyan inkább tehénnek való név. Mozsár aféle puliba oltott kuvasz lévén, mindene inkább formázták, mint tehénre, dehát így hívják. Megállanak ketten Guráti úr előtt és Biti Rókus azt mondja:

— Jóestét kívánok, itt volnánk.

— Jójó, — azt mondja Guráti úr, mert ő mindig siet.

Akkor Rókus leül a sarokba, a szalmahátú székre, — Mozsár eléje — s várnak, míg Guráti úr végez. Ha kész, akkor bezárja a bódét, kézre veszi a biciklit, s elindul a kapu felé, ő megy el utolsónak. Rókus ekkor már megrázza a lakatot, hogy jól tart-e? Mozsár nézi s a kapuig kísérik Guráti urat, aki ott felül és azt mondja:

— Hát csak vigyáznál.

Mire Rókus:

— Semmi hiba nem lesz kérem.

Mozsár kutya létere nem szólt semmit, csak értelmesen néz rájuk: Rókus jó éjszakát mond, Guráti vissza s azzal elkarikázza a város felé. Ők ketten utána néznek, amíg eltűnik a főtőlésnél a hajlásban s akkor aztán maguk maradnak a négyeslegletesen telően a deszkakakások és állják utvesztőjében, Biti Rókus, meg Mozsár.

Megkezdik a kerülést. Szépen, tisztesen, rangot tartva mennek egymás mellett, jobbról az öreg kálból a kutya. Előbb a külső deszkakakókat járják végig, aztán beljebb térülnek s így, egyre, meg még

egyszer vissza s akkor egy szusszanásnyira befordulnak a bódé előtt. Ott Rókus leül a padra. Mozsár a lábához. Nézik akkor a csillagokat, a holdat, a felhőket, hallgatják a szelet, mikor, mi van. Valami mindig akad, egy ilyen éjszakában, ha egyéb nem, hát nagy vastag sötétség. S van, akinek a csendes sötétség többet mond, mint másnak a lármas napvilág. Biti Rókus emilyen elmélkedésre hajlamos ember. Különbözik is a vénség már előtte nagyon, öregemberhez pedig különösen pázolva ez a mesterség, mert aludni ugy sem igen tud s éjszaka jobban fog az ember agya a dolgok megértésére.

Hát így ma is. Utra eresztették Guráti urat, elindultak. Nehéz szívvel Biti Rókus, mert hiába na!... furcsa dolgok adódnak elé e világi életben úgy, hogy az ember értetlenül áll néha az emberek között.

Tegnap — vasárnap — összeakadt ezzel a Klivinyivel, aki a fuvarozásnál van. Azt mondja neki ez a Klivinyi: — Te Rókus, hallod — azt mondja — ott a mászáló mögött, ahun azok a vacak limlombok, esővek, drótok, megymás vannak a dombon, ott van aközött egy ócska vaskályha.

— Van.

— Elvinném.

De csak így. Rókus csodálkozott.

— Már hogy vinnéd el. Nem a tiéd.

— Hát Sz! ha nem a zenyémm. Erigy má! Nem jó az már semmire, nem is kell senkinek.

Rókus most már megkeményítette a szót.

— Akkor se.

— Már pedig elvinném. Csak a rozsdá megemészti ott. Nekem meg éppen jó lenne. Már az Isten hidege megveszi az aprókat — három kicsije van ennek a Klivinyinek — az enyim meg, amit az apósoméktól hoztam el, szétomlott egész!

— Háát...

— Add nekem azt a kályhát Rókus.

— Hogy adnám neked, ami nem az enyém.

— Na menj már, hogy menj el. Sz'en ujjba leírt már kapni egy olyat. Ez meg ócskának ki nem hiszem felmenne 60 lejig, a fejemet lehagyja.

— Nem lehet az!

— Pogány vagy te Rókus!

— Nem vagyok pogány, de nem az enyém.

— Nem a tiéd! Hát mivégre őrizted ott?

— Én az semmit. Tán Guráti urnak éppen kell? Nem tem tőle kétszer is, azt mondja, jójó, majd intédem. Dehát mit tudja az, akinek van, hogy m'incs. El is felejtette már. Neki őrizted.

— Annak őrizem, aki reám bízta.

— Tán leltárba van! — s nehezdedt a h

ja Klivinyinek.

— Nincs közöd vele.

— Adok érte harmincat.

— Edd meg! — most már megsértődött.

kódus. Szen elkelne a... dehát. Az nem úgy... Végre is engedett Klivinyi s megint könyö

re fogta:

— Ne bomolj Rókus, gana ember ez a Guráti nem érdemi meg. Szen kára ugy sincs belőle. Tén is tudott arról az ócska vasról, csak, hogy én

tem.

— Nem lehet, ha mondom.

— Dehogynem — s kedélyességre vette —

nap éjszaka eljövök érte, na.

— Nekem ugyan ne gyere.

— Eljövök érte. Nem kell neked csinálni semmit. A fűrésznél bemászok, odahasalok és elemelem. Csak te éppen, hogy a kutyát kussoltasd, anny

egész. Részed nincs benne.

— Hát nekem pedig ne gyere.

— Jól van jól, hát ott leszek holnap éjszaka, aztán kész. Csak a kutyát fogd vissza — elvált

Hát így. Ettől még kitelik, ettől a Klivinyi hát ide dugja az orrát s akkor... ej, na. Mert 12, ami igaz. Hideg van már nagyon, s ha a kályha szétomlott, hát... Ez meg csak szétvágik itt, a is

Egy angol repülőgép elsüllyesztett egy német tengeralattjárót

Brüsszelből jelentik: Az angol lapok napról-napra beszámolnak a német tengeralattjárók működéséről. Ezeknek a buvárhajóknak a munkáját mindig ezer és ezer tonna árúvesztés jelzi. Az angol admirális is többször jelentette, hogy német tengeralattjárókat tettek az angol haditengerészek ártalmatlanná.

A napokban egy angol repülőtszít, — aki rövid szabadságra hazatért, — elmondta, miképpen süllyesztette el egy német tengeralattjáró hajót. Elbeszéléséből kitérünk az is, hogy

az angol flotta főleg repülőgépekkel igyekszik felvenni a harcot

a rettegett ellenféllel szemben.

REPÜLŐ ÉS TENGERALATTJÁRÓ HARCA.

A repülőtszít a következőkben mondotta el a sikeres haditettét, amit szóról-szóra közlünk:

— Felderítő utra küldtek ki és körülbelül már két órája keringtem távol az állomásunktól a tenger felett, amikor megfordítottam a gépemet és visszafelé tartottunk.

— Ekkor körülbelül három kilométernyire tengeralattjárót láttam felbukkanni a vízből.

A hajó háttal volt nekem és körülbelül tiznikét csomónyi sebességgel ment előre keleti irányban.

— Egész alacsony felhőzet volt. Beállítottam az iránytűt, a távolságmérőt és nyilegyenesen a felhők fölé mentem, hogy a tengeralattjáróról észre ne vegyenek. Körülbelül négy kilométernyi út után

bukó repüléssel leszálltam a felhő és a tenger közé.

Jól számítottam, a tengeralattjáró tölem balra, alig néhány száz méternyire szelte a habokat.

— A magasból nem tudtam egészen pontosan megállapítani, hogy milyen nemzetiségű a tengeralattjáró, ezért még lejjebb ereszkedtem. Közben a hajó körül bombákat dobtam. Miután biztosan tudtam, hogy ezeken a vizeken csak angol hadihajók tartózkodnak és hogy ha a tengeralattjáró mihozzánk tartozik, akkor teljesen kiemelkedik a vízből és jeleket ad, — még három bombát dobtam jó-távol tőle.

A bombarobbanásokra a tengeralattjáró hajó tornyában megjelent egy fehérsapkás tiszt, távcsővel megnézte, majd utána a tengeralattjáró hajó ágyuja felém tüzelt.

Ezután a tiszt eltűnt és a hajó kezdett a víz alá süllyedni. Most már tudtam, hogy ellenséges ten-

geralattjáróval van dolgom. Ellentámadástól nem kellett tartanom, mert a tengeralattjárónak már csak a periszkopja állt ki a vízből. Egészen alacsonyra leszálltam és

közvetlen felettem harminc-negyven méternyi magasságból, a tenger színétől öt bombát zúdítottam rá.

TELITALALAT.

— A bombák találtak és az első hatás az volt, hogy

a tengeralattjáró hátsó része kiemelkedett a vízből.

Ekkor én éppen fordulóban voltam a gépemmel és újból feléje szálltam. Amikor a második bombazáport lezúdítottam, akkor láttam először tisztán,

hogy az egyik bomba telitalálattal érte a hajó jobboldalát, alig pár méternyire a parancsnokló toronytól.

— A tenger vize majdnem a repülőgépemig fröcskölt a bomba erejétől, a hajó, — tisztán láttam, —

harmine fokos szögben elmerült a tengerben.

— Körülbelül egy negyedóra múlva — miközben folyton a helyszín fölött keréltem, — nagy levegőbuborékok támadtak a víz színén. Ez volt a biztos jel, hogy az ellenséges hajót utólérté a végzete. Elővettem a látcsővet, kíméltem a vizet,

Több milliót csalt a hűtlen tisztviselő, azután a gyártási titkokat akarta áruba bocsátani

Bucurestiből jelentik: A vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsátott ki Georgescu Ion tisztviselő ellen, akit lopásra való felbujtással, gyártási titkok eladásával és különböző szélhámosságokkal vádolnak. A tisztviselő a Filistura Romaneasca vállalat alkalmazásában állott, miután azonban a számlákat magasabb összegekre állította ki és így magának mintegy

4 millió lei törvénytelen hasznot biztosított, állásából elbocsátották. Ekkor Georgescu Ion rávette Patulescu Constantint, a vállalat egy másik

Szöjjön otthon

ruha, kabát shawl-szőövet.

ILSA

kéziszövőrámán

ára 620 lei

ingyen tanítjuk

Tekintse meg kirakatainkat

Centrala Lanei S. A. R.

Weisz-palota

de már nem láttam semmit. Ekkor velém együtt a repülőgép személyzete sapkájához emelte a kezét, tisztelegtünk az ellenfélnek és hazarepültünk.

Eddig tart az angol repülőtszít elbeszélése az első tengeralattjáró elsüllyesztéséről

igaz, megeszi a rozsda. Dehát baktértség, baktértség, az nem úgy van.

Nyugdíjas vasuti Biti Rókus, nem akárcsoda. Alsóbőjénél, amikor a híres karambol volt, ott sérült meg a lábával, azótól bíceg s így lett nyugdíjus. Guráti urat még vasuti korából ismeri, mindig szives volt hozzá s amint felgyógyult, ő mondta: nézze Biti ur, a nyugdíj nem sok, kettőt taníttatni kell, beteszem magát bakternek a telepre. Vasutista, tudom, becsületes ember, nem járok rosszul magával. — S felesapott neki. Azótól — most már kilencedik esztendeje — kerülgeti a farakásokat, bícegeva a rossz lábával, nem volt még egy forgácsnyi hiba se soha. Karácsonykor szivart szokott adni Guráti ur s egy üveg szilvapálinkát, derék ember. Igaz, azt a vacak kályhát odaadhatta volna ennek a Klivinyinek.

Igy ette magát Biti Rókus, amíg sántikált a farakások között, balján Mozsárral. Már az első utat megtették s bekanyarodtak a bódé mögé. Leültek. Keveset ültek csak, amikor Biti Rókus felállt s elindult megint. Mozsár úgy csodálkozott ezen, hogy a lába közé futott egészen rendetlen módon.

Biti Rókus elhagyta a bódét és letért a fűrészfélre, annak a hátában a domb előtt megállott. Igen, ott ült a vaskályha, egyhő lim-lom drótok, rudak, kerekék között. Sokáig nézte, még a botjával meg is piszkálta, mire Mozsár a dombnak futott s valamit hivatalos ügybuzgalommal — ami már szokása volt neki — körülszaglászta a kályhát.

Avval visszamentek a padra. A második járat után megint csak betért a domb elé Biti Rókus. Egyideig nézte a kályhát. Meg is fogta, aztán az ajtaját nyitogatta s hogy abból a sarokszeg kiesett, visszatette. Nem akart menni s egy másik vasdarabot kapott fel, azzal ütögette.

Akkor meg efelejtett a padhoz menni, hanem

odébb indult, s Mozsár már úgy megkámforodott a sok rendtelenségbe, hogy hol előtte futkosott, hol mögötte, illetlenkedve. Rókus keményen rászólt, s hogy a kutya erre megsértődött — nem volt szokva — még le is gorombította csunyán. Kötélrevaló gazembernek, mindennek leszidta. Később megbánta, de akkor már nem volt mit tenni. Mozsár megnézte a padnál is háttal ült feléje.

Biti Rókus ült a padon és gondolkodott. A bakterek mind okos emberek, mert éjjel ugyanvalóstan idejűk gondolkozni a világon való dolgok felett a nagy csendességbe. Nappal pedig alusznak és nem hallatják az emberek dib-dabságát. De ez nehéz sor. Ez a Klivinyi rendes ember, az biztos, semmi lacibetyárságot felőle mondani nem lehet. De, amit tenni akar, az lopás, az biztos. Guráti ur meg... aj, odaadhatta volna igazán, de ha mégse adta oda, hát az övé. Az Isten lát ki ebből.

Felállt Biti Rókus, sebesen elbicegett a dombig — Mozsár már nem győzte csodálni, ni a fenét akarnak ok ma éjszaka ezekkel a vasakkal — a kályhát ölbevette, behozta a bódé elé, letette a pad mellé. Nna. Ezzel rendben van. Akkor aztán elvégezte a körjáratot. Fogta a kályhát s visszavitte a dombra. Hogy Mozsár olyan furesán nézte, oldalvást sandítva, mintha nevetné, hát a nyaka közé vágott, s leszidta: — te magad vagy bolond! Ne háméskodni, mert szétlapirom azt a buta fejedet, nézz csak oda!

S most már aztán végleg rosszba lettek, Rókus, meg a kutya.

Igy telt ez az éjszaka, roppant lassan. Lassabban, mint akármelvik a kilenc esztendő alatt, holott voltak már igen hosszúak.

Eftőlában meg valami mocorgás lett a fűrészfélre. Ők éppen felálltak a padnál, hogy induljanak. Mozsár futásnak eredt s felmorrant mérgekedve. Rókusnak úgy hajoltába megfeszült a dereka s rászólt:

— Kuss! Az apád!... Nyughass!

Mozsár, futtában megtorpanva, visszanezét rá, de olyan csodálkozva, hogy Rókus elfordult tőle szégyenletében. Ugy álltak jó negyedórát. Akkor Rókus elindult ellenkező irányban a kapu felé. Mozsár meg utána. Már egészen zavarodottan.

Csak nagy későre mentek el megint a domb előtt — Rókus nem parancsolt megállást — s a kályha nem volt ott.

Reggelig tán egy hét is eltelt, ha nem több. Alig akart a nap eljönni. Hajnaltájban havaseső esett s a szél füttyüresztett a farakások között.

Dehát végre is, csak ki kellett reggeledni. Megjött. Guráti ur is a biciklivel, mint máskor. — Adj Isten — jöreggelt kívánnok — s megálltak előtte ketten. Mozsárral a kis iródban.

— Minden rendben van kérem — s a padlót nézte Biti Rókus, csak a padlót, de inkább jobbfele, mert balról a kutya állott, azzal a lehetetlen szemével.

— Jójó — mondta Guráti ur, ahogy szokta —, rendben van, elmehetnek, öreg. Izé, nézze — utána-szólt —, ott hátul a fűrészfél mellett, az ócska holmi között van valami kályha. Azt adja oda ennek a Klivinyinek. Eligérttem.

— Igenis — s csak az ajtó előtt szólt oda felszájjal a kutyának. — Neki adta. S később ismét: — a magától lopta el. Nyilvánvaló. — S aztán — de ekkor már a kapu felé jártak s a pipáját elővette, rátöltött, megszelelte — e' nehéz éjcsaka vót. De eltött na! — s ragyujtott: Lehajolt a kutyához, szemé közé nézett, a nyakát megvakarta — nana! — mondta neki s az orra alá fujta a füstöt tréfásan. — Mozsár vidáman hunyorgott. Ugy mentek ketten. Pipázgatva. Jól esett. Mert éjszaka sose szokott. A telepen. Ahogy némely bakternek megvan ez a rossz szokása.

Közlekedési eszközök Amerikában

Utazás mammutautóbuszon, nyaktörő sebességgel száguldó földalatti expresszen és áramvonalas acélszörnyeken

Irtó: AUBERMANN PÉTER

Az amerikai közlekedési eszközök fejlett technikájáról igen szemléletes képet kapunk a newyorki világkiállításon. A közlekedés és szállítás pavillonjában a mai közlekedési eszközök modellben és természetes nagyságban láthatók. Fejlődésüket a legrégibb időktől napjainkig filmekkel mutatják be. Felvonulnak a vásznon a primitív szekér, különféle kocsik, a közlekedéshez használt állatok, mint az öszvér, a teve, a ló. A pergő filmszalag pillanatok alatt évszázadokat ugrik át. A gálya, a vitorlášhajó, a postakocsi és gyaloghíntó után egyszer csak élénk gördül az első automobil és a múlt század döcögő kávédarálói. A fejlődés tempója ezután szédületesen gyorsul. A vasúti mozdonyok egyre tökéletesednek és nem is telik bele olyan sok idő, hogy áramvonalas acélszörnyeteggé váljanak. Bár repülőgépeink veszekedett iramban szelik át a távolságot, a fejlődés zenitjét még nem érték el, hátra van még a rakéta-repülőgép, amellyel állítólag egyenesen tébolyító gyorsaságot lehet majd elérni.

Annyi a gépköci, hogy elfér rajtuk az Unió egész lakossága

Az amerikai már régen nyugdíjba küldte a lovat. Városokban már nem igen látni, csak a tejes használja még. Tekintve, hogy neki minden egyes háznál meg kell állni, praktikusabb, mint a gépköci.

Tudjuk, hogy Amerikában milyen sok az autó. Minden negyedik amerikaira jut egy. Körülbelül két évvel ezelőtt a statisztika több, mint 29 millióra becsülte az autók számát. Ha mind-egyikre négy ülőhelyet számítunk, akkor fel lehet rá pakolni az egész Unió lakosságát. Mivel nagy a választék, az amerikai bizonyos igényekkel lép fel az autó vásárlásánál. Mindenekelőtt elvárja, hogy kényelmes, tágas, megbízható legyen, sőt még azt is, hogy egy-két év múlva is éppolyan könnyen fusson, mint vadonat új korában. Az autózást nemcsak az könnyíti meg, hogy a gépet aránylag igen olcsón, többnyire

Egy óra különbség a városi és vasúti időszámítás között

Az amerikai vonatok felszereltség és gyorsaság tekintetében páratlanok. Newyorkban a tömeges és olcsó forgalmat az úgynevezett „elevated“, a magaslati, de különösen a „subway“, azaz a földalatti vasút bonyolítja le. Az utcák fölött egy-két emelet magasságban robozó magaslati közlekedési rendszert ma már elavultnak, illetőleg hátrányosnak tartják. Lassankint sor kerül a vasúti vágányok lebontására, úgyhogy nem sok idő múlva nyoma sem marad az egetverő robajjal vágató vonatoknak. A magaslati vasút még sem engedi megtépní a presztízst. Kivénhedő kocsijain plakátok vannak kifüggesztve ilyen felírással:

Az bizonyos, hogy a földalatti vonat gyorsabban közlekedik, velünk azonban kellemesebben utazik.

S ez nem is túlzás. A magaslati vasúton hiányzik a földalatti fojtó levegője, ezenkívül, ami például az idegennek nem közömbös, szép kilátás kínálkozik a városra. Úgy a földalattinak, mint pedig a magaslatinak dícséretére válik, hogy a viteldíjuk rendkívül olcsó. Egy „nikkellel“, azaz 5 centtel az ember akár 20 kilométert is megtehet. Még is van a foganatja, mert naponta százezrek, sőt milliók utaznak rajta. Mint az autóbuzsoknál, itt sincs kalauz. Csúpan a bejáratnál van a „change booth“, egy szűk fülkében kukuló tisztviselő, aki villámgyorsasággal felváltja a rohanó utasok pénzét. Alighogy leszáll az ember, az ajtókat automatikusan összecukódnak, a vonat máris rohan tovább, ha „local“, akkor minden hetedik uccánál áll meg, ha „express“, akkor csak körülbelül minden negyvenediknél.

Menjünk most ki egy pályaudvarra. Meglepetésünkre Filadelfiában vagy Csicágóban azt vesszük észre, hogy a vasúti és a városi időszámítás között egy óra különbség van. Ennek az a magyarázata, hogy amíg a vasútnak az állandó, az úgynevezett „standard time“ hoz igazodniuk, a városok tetszésük szerint az előbbi, vagy a nvári időszámítást használják. Ami a városokat illeti, a nagy távolságok miatt nem

részletfizetésre szokás venni, hanem az a körülmény is, hogy az Unió legtöbb államában egyáltalán nincs előírva a hajtsai engedély. Amennyiben szükséges, úgy fénykép, igazoló okmány nélkül, 5—10 perc alatt, csekély taksza elleneben váltható ki.

Amerikában számos taxivállalat van. Newyork uccáin már messziről feltűnnek a Jello Cab Company sárgára festett kocsijai. A vállalatok az erős konkurrencia miatt igyekeznek a közönség javára minél több újítást bevezetni. Rádiózenével, ujsággal, meg kifogástalan udvariassággal kedveskednek az utasnak.

Molettsége miatt a gépkocsinak nem szívesen látott mostohatestvére az amerikai országutakon az autóbuzs. Az amerikai autóbuzs egy, vagy két emeletes, modern berendezésű, gyorsjáratú, ezenkívül igen könnyen lefékezhető. A vonattal próbálnak konkurálni a Greyhound vállalat mammut-autóbuzsai. Nagy komforttal vannak berendezve és ezenkívül a vasútnál jóval olcsóbb a fuvardíjuk. A városi autóbuzsokon a beszállás elől történik, míg a hátsó ajtón a kiszállás. Az ember csodálkozik, hogy ezt a végtelen egyszerű eljárást, amely egy csapással véget vet a bosszantó torlódásnak, olyan kevés helyen vezették még csak be. Európai országok közül egyedül Olaszországban láttam ezt a rendszert. Az új autóbuzsokon a sofőr vezéri a kalauz tesztőit is. Miután az ember beszáll, bedob egy kávédarálószerű néhskatulyába egy tizencent, utána maga elől eltöltja az utat elzáró „kereszt“ küllőjét. Igen megkönnyíti a forgalmat az, hogy nem adnak jérvet. Egy másik érdekesség az, hogy a menetdíjak távolságra való tekintet nélkül evformák. Ami az utakat illeti, mondanom sem kell, hogy elsőrangúak. Míg a városokban a nagy forgalom miatt a járművek nem haladhatnak kellő gyorsasággal, az országutak áttekinthetőségük, szabályos kanyarjeik és a könnyű tájékozódás révén igen nagy átlagsebességet tesznek lehetővé.

is lehet egyforma az időszámításuk. Amikor például Newyorkban tizenkettőt mutat az óra, Csicágóban, amely körülbelül 2000 kilométernyire fekszik tőle, 11. Sas-Franciskóban meg csak kilenc óra van. Egy másik dolog, ami az európai-nak feltűnik, az, hogy kevés kivételtől eltekintve, az amerikai vasútállomások nem olyan monumentális épületek, mint amilyeneket például

Harminc évig szenvedtem súlyos gyomorbetegségben...

írja nekünk többek között Czelnay Gyula, Arad, majd a következőképpen folytatja:

„...Nagyon sokféle orvosságot kaptam, de egyik sem segített: Az étkezésben szigorú diétát tartottam, a fájdalmamat csak szódabikarbónával tudtam csillapítani. Rövid megszakítással 4 üveg GASTRO-D-t vettem be és most fájdalom teljesen megszűntek s olyan ételek fogyasztását engedem meg magamnak, amely elvezetéről a „GASTRO-D.“ használata előtt álmodni sem mertem volna. Megragadom az alkalmat, hogy ezúton kifejezzem halálam az Ön által forgalomba hozott GASTRO-D. iránt. A kitűnő szert több gyomorbeteg ismerősömnek ajánlottam itt Aradon s mind hálásak érte...”

Fenti köszönőlevél mindennél jobban bizonyítja a GASTRO-D. rendkívül gyógyító hatását.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Németországban lehet látni. Nem találjuk itt meg a hatalmas csarnokokat, üzleteket, de még az érzékeny búcsújeleneteket sem.

A perrónra jegy nélkül kimehet akárki. Ha valaki rossz jegyet váltott, sőt jegy nélkül talál elindulni, nem fizet borsos büntetéseket, hanem kizárólag a viteldíjat köteles megteríteni. Siessünk most már a vonatunkhoz. Csomagjainkat egy pirossapkás néger cipeli. A vágányon áramvonalas, tetőtől-talpig fémfölből épített, Diesel-motorral felszerelt mozdony pöfékel. Newyorkban például nem is látni mozdonyt. A szerelvények itt ugyanis egészen a város végéig alagúton keresztül közlekednek s míg a föld alól ki nem érnek, villanylokomotív húzza. Beszállunk egy kocsiába, mindegy, hogy melyikbe, hisz osztályok itt nem léteznek, legföljebb kényelmi fokozatok. Benn a vagonban szintén tartózkodik egy néger hordár, aki átveszi a koffereket, esetleg meg is mutatja az utasok helyét. A-a-all Aboa-a-rd! kiáltja a kalauz. Indulás! (nálunk gata!) A lépcsőt felhajtják és az ajtókat becsukják.

Nézzünk egy kissé körül, hogy is fest belülről egy amerikai vasúti kocsi. Mindenekelőtt az utasok nem ülnek egymással szemben, hanem egymás mögött, mint például a moziban, vagy színházban. Fülkék nincsenek, ezért az egész kocsi áttekinthető. A középben az átjáró, jobbról és balról pedig fotelek sorakoznak egymás mögött. Az már magától értetődik, hogy minden kocsi „air conditioned“, azaz beépített szerkezet segítségével állandóan egyforma hőmérsékleten tartható. Kémiai úton tisztított, friss levegő tölti be a kocsikat, teljesen függetlenül attól, hogy künn trópusi hőség párázik, vagy pedig jeges szél fúj. Nyáron a kocsi végén jeges víz folyik a csapból, minden utasnak jut egy pergamentpohár, amelyet használat után eldob. Az utazást kellemessé teszi még az is, hogy a fékkel ellátott ajtókat nem lehet csapkodni, te-

NAGY SIKERREL FUT

S
C
A
L
P
A

A
C
S
Á
B
I
T
Ó

Királyi szentesítés alatt a büntető és kereskedelmi törvényt módosító rendelettörvény

Szigorítják a közrendellenes bűnözők elleni eljárást. Új büntetendő cselekmények A részvénytársaságok hatékonyabb ellenőrzése

Bucurestiből jelentik: A jelenlegi körülmények követelik, hogy a közrend, az ország belső és külső biztonsága elleni vétőkkel szemben az eljárás minél gyorsabb és hatékonyabb legyen. E célból I. amandí igazságügyminiszter törvénytervezetet készített és azt Őfelsége a király elé terjesztette. Az életbelépő rendelettörvény módosítja az állam rendjének védelméről szóló törvényt, a II. Carol büntető kodexet és a bünvádi eljárást, valamint a II. Carol kereskedelmi törvénykönyvet. Módosítás alá került az ország rendjének védelméről szóló törvény 5, 12, 23, 27, 28 és 29. szakaszai, amelyek olyan szerkesztést nyertek, hogy lehetőség nyíljon a röpiratok, vázlatok, rajzok elkészítőinek büntetésére, még akkor is, ha ezek ténylegesen nem lettek terjesztve. Természetes, hogy a röpiratok, vázlatok és rajzok tartalmának valamely, a törvény által tiltott politikai eszme kifejezését kell tartalmazniok. Büntetés éri azokat, akik az ország határán kívül azon célból, hogy a közrendet, az állam külső és belső biztonságát megzavarják, szervezeteket létesítenek, vagy ilyen szervezetek létesítésére irányítást adnak.

A II. Carol király büntető törvény 325 és 327 szakasza, továbbá 123, 284, 157, 144 és 597. szakaszai módosítást nyertek, valamint hatályát veszítette a 228. szakasz második bekezdése. A módosítások alapján büntethetők azok, akik a közrendre veszélyes bűntetteket segítik, ezeket szállítják, vagy

bármiképpen tudva, támogatják. Ezek ugy büntetendők, mint a tettesek és az enyhítő körülmények figyelembe nem vehető. Tizenöt-tizenhét éves fiatalok a nagykoruakkal egyaránt büntetendők.

A bünvádi eljárási törvény, a II. Carol bünvádi perrendtartás 10, 14, 81, 105, 137, 161, 206, 226, 270, 282, 304, 309, 338, 339 és 445. szakaszainak módosításával egyszerűsítették a vizsgálóbírói előtti eljárás és megszűnt a kontradiktórium tárgyalás, úgyhogy a vádiratot az ügyész véleménye alapján adják ki a nem fontos bizonyítások mellőzésével.

A katonai büntetőtörvénykönyv 94, 128, 177, 363, 449, 489, 542 és 564. szakaszainak módosításával lehetőség nyílhat arra, hogy a hadbírósgy gyorsabban ítélkezzen az ostromállapot alatt levő területeken. Megszűnik a tárgyaláson távollévők ellentmondási (opozitív) joga és új büntetési állapot a módosítás azzal, hogy bünteti azokat, akik parancs nélkül légi-, vagy szárazföldi erődítményeket lefegyvereznek.

A II. Carol kereskedelmi törvénykönyv 208—234. és 898. szakaszainak módosításával lehetőség nyílhat arra, hogy a kisebbségben lévő részvényesek a részvénytársaság munkájában a valóságban részt vehessenek. Szélesbítették a közgyűlés működésére vonatkozó szabályokat és a rendkívüli közgyűlés összehívásának jogát. Általában a részvénytársasági jogban az ellenőrzés hatékonyabbá válik.

A német véderő Szlovákiában való tartózkodásának jogi alapjai

1939 március hó 23-án jött létre a Német-Birodalom és Szlovákia között az a szerződés, amely a német-szlovák viszonyt szabályozza. E szerződés keretein belül állapították meg a német véderő szlovák területen való tartózkodásának modalitásait, valamint a német-szlovák katonai együttműködést.

A szerződés 2. szakasza kimondja, hogy: „A Német Birodalom által elvállalt védelem érvényesítése céljából a német véderőnek mindenkor meglesz a joga ahhoz, hogy a szlovák állam nyugati határától a Kiskárpátok keleti pereme, a Fehérkárpátok keleti szegélye és a Javornik-hegy keleti pereme által határolt övezetben katonai berendezéseket létesítsen és azokat az általa szükségesnek tartott létszámban megszállva tartsa. A szlovák kormány megvásárolja a német véderő e katonai berendezésének létesítése számára szükséges területeket. Hozzájárul a szlovák kormány olyan szabályozáshoz, amely biztosítja a német csapatok vámmentes ellátását és a katonai berendezések számára szükséges és a birodalomból szállítandó anyagok vámmentességét. A meghatározott övezetben a német véderő gyakorolja a katonai felségjogokat. Azok a német állampolgárságú személyek, akik magánjogi szerződéses viszony alapján, a jelzett övezetben lévő katonai berendezések létesítésénél dol-

goznak, a német törvénykezési jog alá esnek”. A harmadik szakasz szerint „a szlovák kormány saját katonai erejét a német véderővel szoros együttműködésben szervezi meg”. (rf.)

CORSO mozi

Ma és mindennap Johann Strauss élete elevenedik meg a

Nagy keringő

c. csodálatos pazarsággal kiállított filmben SZEREPOSZTÁS:

- Joh. Strauss ————— Fernand Gravey
- Poldi Vogelhuber ————— Luise Rainer
- Carla Donner ————— Milica Korjus
- Ferenc József ————— Hugh Herbert

A Metro-Goldwyn jubilaris produkciója.

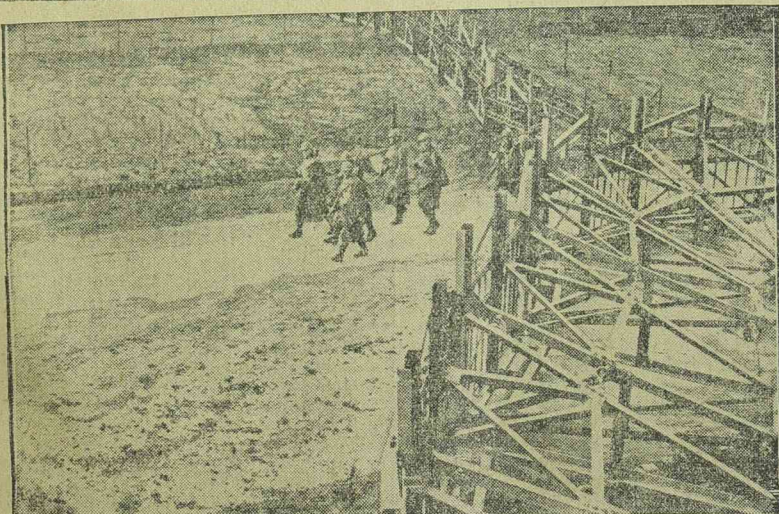
Eddig még nem látott világszenzáció!

A legújabb Metro-Goldwyn híradó

Előadások 3, 5, 7 és 1/4 órák

Jegyelőjegyzés telefonon: 38—95

Vasárnap d. e. 11 órák matin!

Tankelhárító acélgátak a belga határon

A kis Belgium, amely a két nagy hadviselő állam között fekszik, ilyen acélgátakkal védi határait váratlan tanktámadások elől

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

88-10 és este 9 óra után 28-15.
SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre á.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

Koia-ének

En vagyok a kofa urhölgy,
trónolok a piacon,
pényt keresek csirkén, libán,
pulykán, kaesán, malacón,
hasnot hajt a borsó, lencse,
saláta, tök, bab, spinót,
keresek a másik gyomrán
és megélek urimódl.

Elmult az a régi idő,
visszahozni nem lehet,
amikor a sok nagysága
szekirozott engemet,
finnyás kézzel turkált, babrált,
fitymált mindent kényesen,
ha vásárolt pár garasért:
mosolyogtam edesen.

Máma bizony a nagysága
alázatos és szelíd,
nagyot bókol, kezét csókol,
hogya hozzám közelit,
nem válogat, de örvendez,
ha valamit megvehet,
nagy pénzekért szíjjel kapkod
minden lomot, szemetet.

Nagyságakkal úgy beszéltek,
mint egy gögös márkínó,
nem imponál nekem egy se,
címe, rangja, bárminő,
könnyörögnek, hogy valamit
adjak drágán, kegyesen,
én csak kurtán felelgetek,
büszkén, hetykén, begyesen.

Rajtam mulik, csakis rajtam,
hogy éhen ne vesszenek,
ömlenek a zsebeimbe
mindenfélé pénzemek,
rongy holmiért rém árakat
elfogadni van pomám,
van is már pár millióskám,
van gépkocsim, palotám.

Dél előtt a piactéren
kiel sámlin csücsülök,
délután meg parádésan
kávéházban üdülök,
csillag rajtam a sok ékszer,
selyem suhog testemen,
vödör fagyalt áll előttem,
kofa vagyok, tehetem.

KÖRÖ PAL.

— Benes Párisban. Párisból jelentik: Dr. Benes Eduard, a csehszlovák köztársaság volt elnöke Londonból megérkezett a francia fővárosba. Benes kíséretében volt Wieszt tábornok, a szlovák hadsereg volt főfelügyelője is.

(—) Pacha püspök állapota. Pacha Agoston megyés püspök, mint közöltük, két hét előtti arad-megyeyi bérmautája során megbetegedett és azóta az ágyat őrzi. A lázas meghüléshez gyomorinfekció járult, az utóbbi napokban a püspök állapota javult és rövid időre felkelt az ágyból. Tegnap azonban ismét láz lépett fel és így gyógyulása még több napot vesz igénybe.

Október 8
Vasárnap
Etelka, Pelagia

1438 október 8-án született Fánccs Mihály székely nemes, akinek nagy befolyása volt az erdélyi székelyekre. Mátyás király korában sok zenebonát csinált a székelyek között és nem egyszer egymásnak uszította őket. 1475-ben ötezer székely fegyverrel csatlakozott Magyar Balázs erdélyi vajda seregéhez, mely a moldovai vajda sereggel egyesülve, fényes diadalt aratott a törökök fölött.

1669 október 8-án halt meg Amszterdamban Rembrandt Harmensz van Rijn világhírű hollandi festő. Nevét leginkább szentképeivel és bibliai jeleneteivel tette örökéletűvé. Ezenkívül számos arckép is maradt utána.

Október 9
Hétfő
Dénés Jakab

1547 október 9-én született Cervantes Saavedra Miguel, hírneves spanyol költő. Számos regényt és szindarabot írt. Halhatatlanná az elmés nemes Don Quijote de la Mancha című regényével tette a nevét. Utólrhetetlen gunnyal tette ebben neveltségessé korának és sok hőbortos lovagnak a félszégeit. Regényét átdolgozták az ifjúság részére is, amelyek ez mindenkor kedves olvasmánya marad.

1813 október 9-én született Giuseppe Verdi, hírneves olasz zeneszerző. Több operát komponált, amelyekkel megörökítette a nevét. Legismertebb operái Rigoletto, Traviata, Aida. Ezek ma is állandóan műsoron vannak a világ minden színpadán. Ezenkívül több más értékes szerzeménye is van.

1892 október 9-én halt meg Salamon Ferenc történetíró. Történelmi kutatása különösen a török hódoltság idejére vonatkozik és arról a korról sok értékes munkát írt.

— Vitriolus merénylet. Cernautiból jelentik: Rejtélyes hátterű vitriolus merénylet történt péntek délután a város központjában levő nyilvános kerthelyiségben. Hoffmann Stefánia általános ismert cernautii uriaszony a parkon haladt keresztül, amikor egy rendkívül elegánsan öltözött nő hirtelen eléje lépett és különböző felvilágosításokat kért. Mielőtt Hoffmanné szóhoz juthatott volna, az ismeretlen hölgy a kezében tartott vitriolt az arcába öntötte, majd elmenekült. A merénylet áldozatát nyomban kórházba szállították. Valószínűnek látszik, hogy a merénylet hátterében szerelmi rivalitás áll, az áldozat kijelentése szerint viszont öt másvalakivel összetévesztette az ismeretlen hölgy. A tettes kiletének megállapítására erőyes nyomozás indult.

VALKAY
TÁNCISKOLÁJÁBAN
Unirii-tér 3. szám
október 9-án új kurzus kezdődik
Tanórák hétfőn és esütőrtökön
Beiratkozások naponta, d. u. 6—8-ig

(—) A gyárvárosi plébániatemplom búcsúja. A gyárvárosi katolikus plébániatemplom ma tartja búcsúját, amely ezúttal a hagyományos népies szórakozások nélkül megy végbe, de az egyházi rész annál ünnepélyesebb és lélekelmelőbb lesz. A mai vasárnapon délelőtt hét, félkilenc és félizenkét órákor esendes misék lesznek. Dél előtt fél tíz órákor Schojbert Ottó temeskeresztesi helyettes plébános német nyelven szentbeszédet mond, majd utána ünnepi zenés nagymise következik, amelyet fényes segédlettel Rech K. Géza apátplébános pontifikál. Misa alatt a templomi ének- és zenekar Wittmann Pál karnagy vezetése alatt előadja Demény E-dúr miséjét, Liszt és Schubert műveinek betéteivel. Tizenegy órákor Fodor József központi pap magyar nyelven mond ünnepi szentbeszédet. Délután három órákor ünnepi vacsernye, hat órákor pedig rózsafüzér-ajátosság lesz. A Gyárváros katolikus hívei áhitatos lélekkel készülnek a mai templomi ünnepségre.

— Konopon is megáll a gyorsvonat. Bucarestből jelentik: A CFR igazgatósága elrendelte, hogy a Bucuresti—kürtösi gyorsvonat a konopai állomáson egy percig időzzék.

— Katonai előképzősök segítenek az őszi vetési munkálatoknál. Bucarestből jelentik: A nemzeti agrárbizottság igazgatósága a nemzetgazdasági minisztériummal egyetértésben elhatározta, hogy a munkáskezek hiánva miatt a termés betakarításánál és az őszi vetések elvégzésénél a községekben lakó premilitárokat is felhasználják. Ebből célból behívják mindazokat a katonai előképzősöket, akik ebben az esztendőben még nem végeztek hűsnapi munkaszolgálatot. Ezt a munkát november 15-ig befejezik és a behívások tíznapos időtartamra szólnak.

— Százekkel lopták meg Cernautiban a gyel menekülteket. Cernautiból jelentik: Néhány nappal ezelőtt tudomására jutott a cernautii részűeknek, hogy bizonyos egyének nagyobb összletyot akarnak elhelyezni a fekete tőzsdén, sőt megbízók útján a Banca Nationalánál is. Erélyes mozás indult és csakhamar megállapítást nyert, hogy az ügyhöz Calenciuc Anna cselédleányának köze van. A háztartásbeli a kalmazotti lakásán elrejtve 126.000 lei készpénzt és néhány lengyel bankjegyet találtak. A nő kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy egy lengyel katonától nagyobb összletyot kapott megőrzésre, az illető azonban többet nem jelentkezett. Ő ekkor az idegen valutát átadta Onufrei Vaselenciu nevű vadházastársának, aki a fekete tőzsdén 220.000 leiért értékesítette. A részűesség ezután Vaselenciuot is őrizetbe vette. Egyébként kiderült, hogy régen keresett betörő. Czetbevétele alkalmával kettős fenekű bőröndöt találtak nála, amelyben 90.000 lei készpénz volt. A betörő ugyanolyan vallomást tett, mint a nő. A részűesség meggyőződése szerint a betörő és vadházastársa valamelyik lengyel menekültől lopta a pénzt, a károsult azonban nem tett jelentést. Az illető most a lengyel menekültek számára felállított táborokban keresik. A cernautii rendőrség az ezzel kapcsolatban még több őrizetbevételt is eszközölt, hatóságoknak különben máris olyan adatok jutnak birtokába, amelyekből kitűnik, hogy Vaselenciuék a lengyel valutának a Banca Nationalánál történt beváltást lengyel menekültek igénybevételel végezték.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATAI

Vasárnap, október 8-án a szolgálati beosztás következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár

A II. kerületben a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszerár

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszerár

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Dia gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és I. kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Hétfőn, október 9-én a szolgálati beosztás következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahn K. gyógyszerár

A II. kerületben a Dacilor uccában levő Kovács gyógyszerár

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszerár

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Urváry gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és I. kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Mozi

MUSOR:

A nagy keringő

A Corso mozi bemutatója.

A régi, háborúelőtti, kedélyességéről híres Bécs élete elevenedik meg „A nagy keringő” című filmben. Az az egykori császárváros, amely a legveszesebb politikai harcok közepette is megőrizte a maga jellegzetességét, vonzó könnyedséget és mindig más világvárosok különböző különlegességeit. Strauss, a nagy Johann Strauss élete körül szövedik a történet és a film minden jelenetét körülölel a nagy muzsikusi édes-bús hangulatban ringató néje. Julien Duvivier rendező nagyszerűen érzékelteti az egykori Bécs életét. A film szenzációja Mica Korjus, akinek gyönyörű szopránja nagyszerűen érvényesül. Luise Rainer szeretetreméltóan bocs, Fernand Gravey tehetsége segít diadalra vinni a filmet, amely a Metro-Goldwyn egyik legszebb alkotása. Nem esoda, hogy első párisi bemutatója a nagyoperában tomboló sikert aratott s mindent ahol előadásra került, heteken át maradt műsoron. Bizonyos, hogy a Corso mozinak is egyik legjelentősebb sikere marad.

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ

APOLLO: A végzetes óra (angol film.)

CAPITOL: A kémnő (angol film.)

CORSO: A nagy keringő (német film.)

SCALA: A csábító (francia film.)

— A román—jugoszláv határellenőrző bizottság működése. A bánsági román—jugoszláv határt két héten keresztül vegyes bizottság járta végig és ellenőrizte a felállított határköveket. A bizottság, amely munkáját bevégezte, tegnap közös vacsorára ült össze a Palace-kávéház különtermében. A vacsorán a vegyes bizottság román és jugoszláv tagjain kívül résztvett Popovici Virgil ezredes-prefektus, Murgu Traian dr. hivatalfőnök és Boroanca Traian kabinetfőnök.

(—) Baran dr. miniszter Temesvárott. Baran Coriolan dr. miniszter, aki csütörtökön indult el a fővárosból vidéki szemléltre, tegnap délelőtt Nagysebenben tartózkodott, ahonnan délelőtt Temesvárra utazott. A miniszter tegnap este megérkezett és azonnal az Erzsébetvárosban levő lakására hajtatott, édesanyjához. A miniszter ma tanácskozik Marta Alexandru dr. királyi helytartóval, este pedig visszautazik Bucarestbe.

(—) A Fehér kereszt-kórház a volt munkásotthon épületébe kerül. Hónapok előtt megírtuk, hogy a város a Fehér kereszt női kórházat és szülészeti intézetet a volt munkásotthon épületében helyezi el. Ebben az ügyben tegnap a városházán tanácskozás volt, amelyen megbeszélték a munkásotthon megfelelő átalakításának terveit és költségvetését és elhatározták a munkálatoknak minél előbb való elvégzését. A Fehér kereszt még karácsony előtt új helyiségeibe költözik.

(—) Koszorúmegváltás. Gyulay János dr. elhalálása alkalmából Friedenwanger István szegény magyar iskolásgyermek felruházására 100 leit adományozott.

(—) Eljegyzés. Hrivnyák László dr. orvos és Knébel Margit jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hó Bucarestben. Bucarestből jelentik: A fővárosban a péntekről szombatra hajló éjszaka leesett az első hó. 1927. óta most fordult elő először, hogy Bucarestben október hónapban havazzon. A hegyekben mindenütt megkezdődött a havazás, míg a Neagoiulon erős hóvihár dühöng.

— Autókatasztrófák. Ploestiből jelentik: Az utóbbi hetekben országszerte rendkívül sok közlekedési szerencsétlenség fordult elő. Csak néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról, hogy az Okirályságban egy lengyel gépkocsit súlyos baleset ért és ennek következtében egy lengyel főhadnagyot és családját kórházba kellett szállítani. Csaknem teljesen hasonló körülmények között járt szerencsétlenül egy másik lengyel gépkocsi, amely a Bucaresti—brassói országúton haladt. Egy másik autó előzni akarta és eközben a két kocsi összeütközött. A lengyel gépkocsi az árokba fordult, míg öt utasa súlyosan megsérült. A szerencsétlenséget előidéző kocsi elmenekült. Egy másik és ennél is súlyosabb természetű szerencsétlenség történt storjinetmegei Stanesti de Jos község határában. Egy ismeretlen gépkocsi elgázolta Luheniui Stefan gazdálkodó szerkezt. Egy nő meghalt, míg a gazdálkodó súlyos sérüléseket szenvedett.

— Kétfélmillió lei az elvesztett gyermekért. Bucarestből jelentik: Még 1936. áprilisában történt, hogy Sofronie Gheorghe bucarestii magánzó licumista fia az egyik motrosvonaton utazott, amikor a kocsi ajtaja váratlanul kinyílt és a diák a pályatestre zuhant. Súlyos állapotban kórházba szállították, ahol később meghalt. Szülei kártérítési keresetet indítottak a CFR ellen és elvesztett gyermekükért kétfélmillió leit követeltek. A bíróság annak idején 300.000 leit ítélt meg, ez ellen azonban mindkét fél fellebbezéssel élt. Az ilfovi törvényszék most foglalkozott a fellebbezésekkel és az elsőfokú ítéletet jóváhagyta.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Orosz Judit, Milota Valentin Paraschiva, Casierer Filip, Munteanu Constantin.

Minden hónapban lesz elsőtétítési gyakorlat

Temesvár városa négy napon keresztül esti és éjszakai sötétségben volt, hogy a lakosság ilyen módon megszokja a légvédelemmel kapcsolatos világítási korlátozásokat. A város légvédelmi hivatala a négynapos elsőtétítési tanulságait jelentésbe foglalja össze, amelyet a helytartóság légvédelmi osztálya elé terjeszt. Tegnap már újra megkezdtek az uccai villanykörték felszerelését, amelyeket a múlt héten leszedtek. Ennek folytán tegnap este már az uccák világosak voltak, ha nem is érték el még a megszokott világítás mértékét. A felszerelést ma és holnap folytatják és Temesvár ismét visszanyeri megszokott esti fényét. Ezentúl minden hónapban rendeznek egy-egy próbaelsőtétítést, amely estétől reggelig tart. A világítási korlátozás azonban nagyobb mérvű lesz a mostaninál. Hogy a jövőben az elsőtétítési éjszakákon elejét vegyék minden forgalmi balesetnek, a város az útkanyarodóknál a kocsit szelét fehér olajfestékkel mázoltatja be.

LEGUJABB

Románia és Magyarország közös megegyezéssel szabadságolják a koncentráltak jelentős részét

Bucarestből jelentik: A jugoszláv kormány szeptember 24-én barátságos módon közbenjárt a román kormánynál és megkérdezte azt, hogy nem-e helyeselné, ha Románia és Magyarország közös határainkon összpontosított katonai erőket egyidőben leeredukálnak. Ugyanekkor a belgrádi kormány hasonló módon járt közbe a magyar kormánynál, amikor a román kormány közölte, hogy mérlegelés tárgyává tette ezt a javaslatot.

A magyar kormány közölte a jugoszláv kormánnyal, hogy a magyar katonai hatóságok megváltoztattak egyes katonai intézkedéseket és hajlandók arra, hogy a katonai behívottak lényeges részének szabadságot adjanak. A román kormány a maga részéről közölte a belgrádi és budapesti kormányokkal, hogy hajlandó a hasonló intézkedésekre egyidőben a magyar kormány által megteendő intézkedésekkel. (Rador.)

Anglia bővebb magyarázatot fog kérni Hitler békefeltételeiről

Londonból jelentik: A Stefani iroda közli, hogy egyes brit politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy az angol kormány kérni fogja Berlint, hogy szabatosabban jelöljön meg olyan kérdéseket,

amelyek Hitler beszédében csak nagy vonalban ismerhetők fel és ezzel járuljon hozzá ahhoz, hogy ezen részek jelentőségét világosan elbírálhassák. (Rador.)

Tizennégy és fél milliárd dollárral tartozik Európa Amerikának

Newyorkból jelentik: A semlegességi törvény javaslat szenátusi tárgyalásával kapcsolatban a sajtó élénk vitát folytat a háborús államoknak nyújtandó hitelekéről. A lapok utalnak arra, hogy rövid lejáratú hitelekkel tevődik össze az a 14 és fél milliárd dollár, amellyel a világháború óta az európai államok tartoznak Amerikának. Ebből Anglia tartozása kamatok nélkül 5 és fél milliárd, Franciaor-

szágé 4, Olaszországé 2, Németországé 1 milliárd és Lengyelországé 763 millió dollár. A lapok kivétel nélkül hangoztatják, hogy Európában csak két adós ország van: Finnország és Magyarország, a melyek teljesítik kötelezettségeiket Amerikával szemben, pedig Magyarországnak mindössze 2 millió, míg Finnországnak 8 millió dollár adóssága van.

Német-lengyel népcserére célzott Hitler pénteki beszéde

Amszterdamból jelentik: A Havas ügynökség közli, hogy Amszterdamban élénk feltűnést keltett Hitler beszédének az a része, amely népcseréről szól Európa keletén és délkeletén. Úgy tartják, hogy a népcserre elsősorban az Oroszországban lévő németekre és az oroszoktól megszállt lengyel területen lévő lengyelekre vonatkozik.

Németország a volgamenti németeket hasonlóképpen akarja kicserélni, mint a tiroli

németeket.

és ugyanezt akarja a különböző balkáni országokban levő németekkel is. Németország célja, hogy Felső-Sziléziát magához kapcsolja és onnan, valamint Posenből és Pomerániából, továbbá a lodzi vajdaságból a lengyeleket kitelepíti. Lengyelország a német birodalom befolyása alatt maradna és ennek fele lengyelekből, fele zsidókból állana.

(—) Öngyilkosság Nagyszentmiklóson. Rutner Ida 33 éves nagyszentmiklósi lakosnő öngyilkossági szándékból felakasztotta magát és meghalt. Búcsúülevében közölte, hogy megunta az életet és ezért követ el öngyilkosságot.

(—) Téli munkaidő a közhivatalokban. Holnaptól kezdve a közhivatalokban életbelép a téli munkaidő. Eszerint minden hétfőn és ünnep utáni napon délután háromtól félnyolcig, kedden és pénteken délelőtt nyolctól egyig és délután negyettől hétig, szerdán, csütörtökön és szombaton pedig délelőtt nyolctól kettőig dolgoznak a közhivatalokban.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték házasságot: Groza Dimitrie kereskedő és Ciora Valeria, Traunfeller Tibor Ferdinand József gyógyszerész és Müller Erzsébet, Forrai József pék és Kollár Veronika, Gomelin Velcu mészáros és Miladinov Feridrika, Mauthner Gyula magántisztviselő és Gubi Róza, Cristea Ioan vasúti műszerész és Kissinger Aranka, Fratid Ion vasúti munkás és Bugarin Maria, Mayer Ferenc szabó és Wilhelm Etelka, Neubarth János könyvkötő és Hoekmann Katalin, Micu Nicolae cipész és Mack Józsa, Ciucurel Gheorghe magántisztviselő és Zimbran Lucretia, Vinczei Dénes napszamos és Szász Ida, Karabás Mátyás ács és Sorger Veronika, Wirching Kálmán villanyyszerelő és Pataki Teréz, Grün László mészáros és Jozsics Rozália, Tóth Ferenc szolga és Sándor Rozália, Savu Danila városi tisztviselő és Sosdeanu Letitia, Joja Terentia asztalos és Stepan Elena.

(—) Új járásbíró. Az igazságügyminiszter Sárbu Marin dr. helytartósági másodosztályú helyettes irodafőnököt a temesvári járásbírószékhöz segédbíróként nevezte ki. Sárbu Marin dr. a kinevezés folytán lemondott a helytartóságnál viselt hivataláról.

(—) Halálozások. Meghaltak: Suplaceanu Sof-ta született Morariu negyvenhét éves, Weinhofer Mátyás ötvenhárom éves cipésmester.

Hivatalosan is felemelték a zsir árát 44 leire

A temesi helytartóság árelenőrző bizottsága megtartotta első ülését. Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, a bizottság elnöke, smertette az új árelenőrzési törvény célját. A községekben a bíró mellett a jegyző is törvényes ellenőrzést gyakorolhat. Azonkívül a városi és megyei főügyészek, a gazdasági hivatalok vezetői és a nagyobb városok egyes kerületeinek telekbrái is végezhetnek ellenőrzést. Giurcaneanu Eduard kamarai elnök utalt arra, hogy a kereskedőknek az ellenőrzéssel kapcsolatban ne okozzanak felesleges kellemetlenségeket. Ciupe dr. vezértitkár hangoztatta, hogy ilyen értelemben leiratott intéz majd a megbízott közegekhez. Élénk vita támadt a szalonna és zsir maximális ára körül. A város képviselői emlékiratot terjesztettek be, amely szerint a szalonna árát 35 leiről 40 leire, a zsir árát pedig 40 leiről 44 leire emeljék fel. A bizottság felhatalmazta a várost, hogy ezen árakat illetőleg hozza meg újabb rendelkezést. A bizottság végül a törvényben előírt legkisebb bírságot — 30.000 lei pénzbüntetést — alkalmazta Karujay Vilma helyvárosi hentesell szemben, mert a zsirt a maximális 40 lei helyett 44 leiről árusította.

Arat a halál...

Nyújtózz meg és riadj föl,
Szegény, vonagló álmu gyermek:
Alvó, vén, emberes Föld.
Valami rontó csoda vert meg,
Valami álom-babooa
S arcodon gyilkosan tepernek
Révületeknek katonái,
Rémületeknek gyilkái.
Fájatni a szivedben s fájni.

(ADY ENDRE:
A FÖLD ÉBRESZTÉSE.)

Régen, amikor a szüret még nem volt annyira rideg és száraz közgazdasági esemény, mint napjainkban, a szüretnek is megvolt a maga romantikája. A tavasz hozta el az újjászületést, a lélek felujjongását és a termő mag kicsirázását, a nyár kalásza érlelte az életet adó buzát és a szív boldogan nyitott széjjel, hogy befogadja az áldást. Az őszel együtt jön a hervadás, a fák lehullatják leveleiket, nehéz eső és köd fekszik rá hegyre és síkságra, kezdődik a természet haldoklása. Miként a haldoklónak is van néhány józan és mosolygó perce, úgy az ősz is vigasztalásul adja a szüretet, mielőtt végképpen elmúlik. A régiék éppen ezért a szüretet megünnepelték. Illő is, hogy a legősibb és legnemesebb ital, a vidámságot adó bor jókedvben szülessék. Hangos volt a szüret, szólt a muzsika, az emberek nagyokat ettek és nagyokat ittak, rőzszasínú mámor fekiadt szőlőtökere, présházra, pincére, hordóra. Persze, mindez abban az időben volt, amelyre már csak a nagy öregek emlékeznek és amelynek emléke egyre inkább belevész valamilyen fojtó és fájo ködbe.

Mostanában a szüret nagyon is rideg közgazdasági esemény, minden lira és romantika nélkül. Sok pénz és még több reménység fekszik a szőlőben, rettegve gondol arra, hogy ha bőséges a termés, nagy a kínalat és olcsóbb lesz a bor, mint a szódavíz. Ujabbán az a gond is ráfekszik a lélekre, hogy nincsen fogyasztó, mert aki bort iszik, most csukaszürkében van. A bor csak békés, nyugalmas, egészséges korban fog, a mostani kor pedig nem nevezhető békésnek, nyugalmasnak és egészségesnek. Ahol házak roppannak össze és hajók süllyednek a tenger fenekére, ahol szörnyű sebeket vág a gránát az édes anyaföldbe és ahol tetemetlen holtestek jelzik az országot irányát, nincsen jókedv, nem isznak bor az emberek. 1939. őszén a halál szürettel vörösbornál is vörösebb vérből és nem mosolygó szőlőfürt kerül prés alá, hanem fiatal emberi élet.

Fekete szüretre készülnek idén a hegyek alján, völgyek mentén. Nem huz a cigány vidám nótát, nem születnek deris tréfák hajnalba nyuló éjszakákon, sietni kell a fűtők lezedésével, mert a munkást a gazdával együtt minden percben behivatják katonának. Megtölteni a hordókat, amilyen gyorsan csak lehet, nehogy a tőkén maradjon a szőlő, mert keringenek már a magában az iszony gépmadarak, amelyeknek bombái jobban pusztítják el a termést, mint a peronospora, meg a lisztharmat. Nincs idő most vidadni, hosszú pohárköszöntőket mondani, torokba szorul az előkivánczó dal is, mert kinek is van ilyenkor kedve nótázni. Amilyen gyorsan csak lehet, elrejtteni a bort a pincébe, amely egyben gáz- és légvédelmi fedezék is. Azután varni, varni, tartani az édes bort, mert most nem lehet szállítani más országokba. Tengeralattjárók leskelődnek a nagy kék vizen a bort vivő hajóra, ágyutörök ásitózik a robozó vonatra, szuronyozót állja útját a kocsinak. A bor pihen és várja a feltámadást, várja, mikor lesz megint egyszer öröm a világon.

Fekete szüretre készülnek kiűn a nagyvilágban is, azokon a zöld íróasztalokon, amelyeken papiron szüretelik le a gyűlöletet, pusztítást és rombolást. Télen, a jölfűtött vezérkari, miniszteri és nagyköveti irodákban megcsinálták a költségvetést, kiszámították a terveket és a mikor eljött a tavasz, elültették az ártás és rontás tőkéjét. A napsugaras hosszú nyáron öntözgettek, erősítették, időnként megtisztították a rátapadó jóakarattól, permetezték, nehogy a békékvágy kikezdi a gyenge leveleket, felve tekintettek a magasba, mert a haragvó jég elverheti a fekete szemeket és akkor kárbavész az egész munka. Így jutottak el az őszhöz, amikor már érett a „halál szőlője” és kezdődhetik a szüret. Nótát fúj majd a gépfegyver és a felrobbanó akna, mámor hoz a sok hazug szó és nyomtatott betű, ékes dikciót ad a rádióból előharsogó veszes fenyegetés és tréfában sem lesz hiány, mert bizony elég tréfás látvány a rengeteg kéz

meg láb nélküli ember, megvakult ember, szétzagatott testű ember. Pincét is kapunk ciegat, jó erős Maginot és sSiegfried betonpincét és hozzáértő közgazdászok pontosan kiszámítják a fekete szüretnek a várható hozamát, hasznát és világmíaci hatását. Jó gazdák vannak Berlinben, Moszkvában, Londonban és Párisban, alaposan előkészítették az 1939-es emberszüretet, nincsen itten semmi hiba.

A természet örök játékát megreformálta a zseniális ember. Az ősz utolsó pazar ajándéka, a szőlő érése és szüretelése, a lassu haldoklásban még egyszer felszikkázó élet, amely azután elpihen hosszú télen át a megújuló tavaszig, már a múlté. Az idei ősz maga a halál, amelyből nincsen feltámadás. Most nem jön nyugodt tél, amelyet reménykedve és bizakodva telelünk át, hogy azután az első langyos napsugárra újjászülessünk. Mint ahogy félünk az ősztől, ugyanúgy félünk a téltől és tavasztól. Nincsenek már reményeink. Miben reménykedünk? Milyen tavaszt várunk. Milyen magot ültessünk el és lesz-e még dolgos kéz, amely elvetethi a magot?

Fekete őszön fekete legények, fekete lányok szüretelnek és felettük szomoruan fúj a kegyetlen szél. Szép piros vér csorg a hordóba és a részeg halál kereskedik duhaj táncra a halott szőlőhegyeken...

A háborús London. Az angol főváros is berendezkedett a légvédelemre. Képünk a tüzérégi emlékművet mutatja be, amelyet homokzsákokból készült barikád ölel körül

A hamis kártyások fejedelmei

Szenzációs módon fosztják ki áldozataikat a nemzetközi kártyások

Az ő világuk távol áll a mi világunktól. Életük nem bankok trezorjai mellett, üzletek elarusított asztalainál, irógépek, vagy alkalmazottak mellett játszódik le, hanem nemzetközi fürdőhelyek szállóinak kártyaszobáiban, nagyvárosok titkos játékbarlangjaiban és kávéházak lefüggönyözött ajtaju külön-termeiben.

— A könnyű pénzszerzés lehetősége, a könnyelmű életmód bírja rá a játékosokat a hamiskártyázásra

— mondotta nekem kávéházi beszélgetés közben egy fiatalember, aki barangolásai közben sokszor került össze hamiskártyásokkal és így ismerte életüket, gondolkodásmódjukat, trükkjeiket.

Mindenesetre bizonyos rátermettség szükséges ahhoz, hogy valaki hamiskártyás lehessen. Rengeteg a közügyesség és biztos szem. Különböző minidárt az első kísérletnél rajtavész és leleplezik.

— A hamiskártyás nem egyedül dolgozik — folytatta érdekes megfigyelését a fiatalember. — hanem társai vannak.

Legtöbbször ketten ülnek le a harmadik „pallóra”, az áldozattal a kártyasztól.

aki gyanútlanul kerül a hamiskártyások hálójába és végül mindig pénz nélkül hagyja el a kártyabaromet. Az áldozatot, a „pallót”, a „felhajtót” hozza, aki megismereteti a hamiskártyákkal, akivel azután ebéd után leül egy „kávépartira”.

A kávépartitól a hajnali órákig elhúzódó kártyacsata lesz,

melynél az áldozatot kifosztják. A nyereségből természetesen a „felhajtó” is megkapja a maga percentjét.

A FELHAJTÓK

— Én magam is láttam egy ilyen felhajtót Karlsbadban. Ötven év körül, tisztas kinézésű, öszbevegyülő najú ember volt. „Doktor úrnak” titulálták. Dél előttként a sétáron közönség közé vegyült, ahol kiszemelte áldozatát. Este már a kártyaszobában kibicelt a játékosok háta mögött és szorgalmasan jegyezte monszettjára a bankjegyek összegét, melyeket játék közben a „palló” kivett tárcájából.

— A hamiskártyások trükkjei? — folytatta kávéházi ismerősünk. — Attól függ, hogy milyen játékot játszanak.

Legelterjedtebb a nasi-nasi, a makró, a póker és — bridsz-rómi.

Igen, ne csodálkozzanak, mert valóban ismerem két hamiskártyást, akik valóságos vagyonnyerők bridsz-rómin

Tizennégy „drótnak”, azaz félük volt, melyet még a kibicék hada sem vett soha észre.

Természetesen nem a régi iskolához tartozó „drótnak”, jelek, mint a „doktor úr” megszólítás, ami tiszti, „urlovas”, ami királyi, maga „ör”, ami a söt, „szombat”, ami betest, vagy „abak” megszólítás, ami valaha a hamiskártyások körében nyolcast jelentett, hanem a lapoknak a játékos kezében való

elheiyezéséből tudta már az illető, hogy partnerének milyen lapra volna szüksége.

— Nem szóltak egy szót sem, mert különben könnyen rájöttek volna a hamis játékra.

Ma már azt a régi jelet sem használják, hogy a játékos háta mögött álló lebic ököibe szorítja kezét, ami erős lapot jelent,

vagy hogy az asztalra kitért simafedőü ezüst cigarettafarcában visszatükrözve látja a leoszott lapokat. A cinkezett kártyák is eltűntek. Mindezek a trükkök ma már a múlté.

„A FRANCIA TALON”

Igy megtudom, hogy ma még előfordul, hogy nagyobb kártyaklubokban a hamisjátékos

a klubszolgával egyetértésben összedlítja a kártyacsomagot már előre, úgynevezett „rétest”, vagy „francia talont” rak s újból leragasztja a gyár bélyegzőjével.

Aztán mikor játékra kerül a sor, ismét vadonatúj kártyaként bontja fel a klubszolga által behozott csomagot és pontosan tudja, hogy hol milyen lap fekszik. Ehhez természetesen

rendkívül éles emlékezőtehetség szükséges, mert szokás szerint a partner „éget”, azaz a felső lapokat eldobhatja, úgy hogy a hamis játékosnak pillanatok alatt ki kell számítania, hogy melyik lap kinek fog jutni.

— S melyik a legjobb, a legügyesebb trükk? — érdeklődünk tovább.

— A legjobb a „Hohlschnitt” — feleli —, ami valóságban kápráztatás művészet. Ennél a hamiskártyás keverés közben boszorkányos, szinte zsonglőri ügyességgel az ismert és megjegyzett lapokat észrevétlenül állandóan az egyik kezéből a másik kéz ujjai közé csuszátja, úgy, hogy manipulációit senki sem veheti észre, míg ő pontosan tudja, hogy a lap hova kerül.

„GALERISTÁK”

Akik a „Hohlschnitt” trükkjét elsajátították, már a hamiskártyások elitjéhez tartoznak. Kevesen vannak s ezeknek országhatáron túlvő híruk van. Ezeket a „hamiskártyás királyokat” a „galeristák” — ezek

a jól öltözött, jól fizető, bárokluban, mulatókban szórakozó és kétes jóvedelmű fiatal emberek értesítik arról, hogy valamelyik nagyszállóban áldozat bukkant fel.

A hamisjátékos azonnal ott terem, ugyanabban a szállóban száll meg, megismerkedik az áldozattal, kifosztja, majd tovább áll. A „galeristával” csak éjszaka, zárt ajtó mögött találkozik, hogy minden gyanus körülményt elkerüljön és „jól végezt” munkát után kifizeti neki a percentet.

Időnként valamelyik világvárosj szálló halljában egy-egy új hamisjátékos bukkan fel, aki új trükkök alkalmazásával kísérli meg, hogy elnyerje a kártyások nemzetközi birodalmában a király címet, amit azonban nem viselhet sokáig, mert a ki kerülhetetlen végzet utóleri. Előbb-utóbb leleplezik s így vége szakad koronázatlan királyságának.

Kovács Béla.

Az angol természet

Az angol képviselők — mint egy távirat jelti — egyre fokozódó derültséggel hallgatták a parlamentben a háború adóemelése egyes számadatait. Mennél valószínűbbek az új számok jöttek, annál nagyobb lett a nevetés. Minden font jövedele után hét és fél shilling adót kell fizetni az elégi öt shilling helyett: a törvényhozók úgy nyetnek ezen, mint valami furcsa adománynak; aztán természetesen megszavazták. A nevetés nem volt gúros, sőt ellenkezőleg. Nem jelentett mást, mint az angolok ösztönös humorérzékét minden iránt, ami abszurd.

Az angolszász humorérzék más mint a kontinentális, az angol humor nem egészen olyan, mint középeurópai humor. Azt hiszem, ez a humor ölbönbözteti meg az angolszászokat a világ többiétől. Vannak, akik naivnak találják ezt a humort nem tudnak nevetni azon, ami az angolokban elállhatatlan derít kelt. Adóemeléseknél például a hevesebben tudna nevetni. Az angolok viszont minden tudnak nevetni, ami túlnő a valószínűség határain. Csodálatosan fejlett érzékük van az abszurditás iránt — Karinthynak volt ehhez hasonló humor. Nem véletlen, hogy éppen a brit Leacock volt az, aki ugyanolyan groteszk irodalmi tréfákat írt, mint Karinthy az „Igy írtok ti”-ben, s ahogy Karinthynek semmit sem kellett a magáét hozzáadnia, amikor a Leacock-paródiákat fordította. Az sem véletlen, hogy éppen az angoloknál vannak a legmagasabb szintű humorosok a világon: a rengeteg négyesoros limerick-ben és a különböző nonsens-song-okban kesztyűk lovagolnak, a stórok vitatkoznak és öregurak szakállában csak fészkelnek, úgy mint később az amerikai Disney rajzfilmjeiben. Lelkesen és önfeláldozóan tudnak nevetni mindenben, ami furcsa és szokatlan. Az angol képviselők, miközben egyre magasabb számokat írtak föl az előadó, talán arra a filmjelenetre gondolt, melyben percről-percre többen lépnek be egy titánhoz szűk hajókabinba. Amikor mindenki azt zsi, hogy most már egy tünek sem volna helye, meg mindig bejön egy-egy nagyon kövér ember és meg mindig elférnek. Nem vagyok angol, de megállom, sohasem láttam ennél komikusabb filmjelenetet.

És ezen az sem változtatott, hogy nemcsak emlélelő hanem egyben szenvedő alanyai is voltak példátlanul humoros adóemeléseknek. Az angol humorérzék nem ismer kivételt és önzést: az angolok csodálatos őszinteséggel tudnak a saját bajjainkat nevetni. Önmagukban is élesen látják a komikot és nincs olyan válságos és tragikus helyzet, melyet százszázalékos komorsággal fogadnának. Samuel Pepys, a 17. század híres memoárírója elmondja, hogy egy reggel megnézte egy ismert államférfi kivégzését. „Olyan derűs volt, — írja az emlékiratból — amilyen csak lehetett ebben a kínos helyzetben”. Sok angol volt már nagyon sok kínos helyzetben a történelem folyamán és mindig igyekeztek oly derűsek maradni, amilyenek az adott helyzetben csak lehettek. Ez nem egészen az, amit középeurópaiaknak akasztófahumornak neveznek, hanem valami sokkal könnyebb, naivabb és egészségesebb. Bizonyos szemszögből nézve minden helyzet humoros, — de néha gyermeknek, vagy angolszászoknak kell lenni ahhoz, hogy ezt felismerjék.

Ez az angol humor válságos időkben nélkülözhetetlen. Sok mindent megkönnyít, többek közt az adóemelések elviselését. Békeidőben még az autós- és földalatti utazást is megkönnyíti a forgalmas órákban. Ha két angol véletlenül egymás lábára lép, vagy egymás oldalába könyököl a földalatti zsúfolt lejáróban, a humor simítja el az ügyet. Nálunk már régen pofokodnának, mikor ők még mindig nevetnek az eseten. Bizonyos, hogy a háború sok megpróbáltatást is humorosan fogják fel. Bizonyos, hogy az elsőtétítésen is tudna nevetni, bizonyos, hogy komikusnak találják a szűk óvóhelyek viszontagságait, az élelmiszerkorlátozásokat, a kényelem ezernyi kisebb-nagyobb hiányosságát. Humorukat megőrizték a legutóbbi háború pergetésében és valószínű, hogy most sem fogják elveszíteni. Ez a humor talán nem olyan mély és szellemes, mint amilyenell néha más nemzeteknél találkozhattunk, de sokkal biztosabb és általánosabb. Mindenütt megtalálható, mindenkinél, minden társadalmi rétegben és minden életkorban. Az „angol hidegvér” abban a formájában, ahogy a kontinentális irodalomban egyideig szerepelt, túlzás. Az angolok egyáltalában nem olyan hidegvérűek, mint amilyenek látszanak, viszont sokkal több humoruk van, mint amennyit első pillantásra mutatnak. Ezt bizonyítja a legutóbbi alsóházi derültség is. El lehet képzelni más országokban képviselőket, akik a súlyos helyzetre való tekintettel szomorúan, de önfeláldozóan szavazzák még az adóemelést, elképzelhetünk olyan honatyákat is, akik fanatikus elszántasággal, az odaadás extázisában ünneplik az összes pótdadót — de olyan parlament, amely nevetve szavazza meg az adósróft, csak angolszász földön fordulhat elő.

B. Gy.

Beszámoló a háborús angol főváros életéről

Anglia három területre oszlik, kiürítési közömbös és befogadó területekre. Hogyan szórakozik London?

Londonból írják: A háború harmadik hetében írom ezeket a sorokat az angol fővárosból. Alig múlt el tizenöt nap Chamberlain emlékeztetés szeptember harmadiki rádióbeszede óta s

az angol közvélemény már úgy megszokta a háborút, mintha évek óta folyna. Ez a filozófikus nyugalom, amellyel a Szigetország minden zökkenő, minden komolyabb fenakalás nélkül áthághatta az életét a megváltozott viszonyokra, feltűnő még annak is, aki, — mint a sorok írója, — több mint egy évtizedet töltött Angliában.

UJ ANGOL ÉLETT

Anglia éteritusa, stílusa és filozófiája nem változott.

Annál nagyobb és jelentősebb változáson ment azonban keresztül az ország képe.

A brit sziget a földrajz szerint három részre oszlik: 1. a tulajdonképpeni Angliára, 2. Walesre és 3. Skóciára.

Ez a földrajzi felosztás ma már csak elméleti értékű. Az ország ma más három területre oszlik: 1. kiürítési, 2. közömbös és 3. befogadóterületekre (evacuation, neutral és reception areas).

Az első területet London és az ország nagyobb városai alkotják, a harmadikat a legkisebb városok és falucskák, főleg a sziget nyugati részében. Az elsőből a harmadikba már a háború kitörése előtt áttelepítették a gyermekeket, a várandós anyákat és a betegeteket. Az iskolák nem sokára megnyitják, — de a vidéki városokban és falvakban. Egyébként mintha semmi sem történt volna.

A londoni már megszokta, hogy

alig lehet gyermeket látni a fővárosban.

A szülők rendszerint vasárnap meglátogatják a kisgyermekét vidéken.

Az sem feltűnő már, hogy vékonyak az újságok. Angliában ugyan nincs „papirrendelet”, amely a lapok oldalszámát korlátozná, ellenben a lapok itt a hirdetőikre támaszkodnak

és ezekben a napokban a lapok a békebeli hirdetéseknek alig egyharmadát kapják.

A háború új konjunkturát teremtett, mely fellendülést mutat a könyvkiadás. A könyvesboltok soha még ennyi detektívregényt nem adtak el, mint az elmúlt hetekben. Megnyiták a mozik is. Először ugyan csak London külvárosában, egy héttel ez

előtt azonban már a főváros belterületén is. A város központjában a filmszínházakat este hat óráig lehet nyitva tartani, a távolabbi körzetekben pedig este tízig.

A mozik zsúfoltak.

A londoni színháztulajdonosok egyesülete ugyancsak elhatározta, hogy pár nap múlva megnyitja a londoni West End színházait. A külföldi színházak már napok óta játszanak. Pár nappal ezelőtt kezdetét vette a futballszezon is a London három nagy agárversenypálya a hét végén ismét megnyitja kapuit.

Érdekes, hogy

a mozik nézőterére csak azokat engedik be, akik magukkal viszik a gázlárcukát.

A legtöbb londoni mozi olyan gáz- és bombázóter, hogy nézőterük legalább olyan biztonságot nyújt, mint a különböző légvédelmi óvóhelyek.

MINDENKI UNIFORMISBAN JÁR

Pár nappal ezelőtt ismét megnyitja a legtöbb londoni táncszalon is. A West Endbeliek este hat óráig maradnak nyitva, a többiek este tízig. Ezek a rendezvények azonban nem vonatkoznak London zenés éttermeire és szállodáira, ahol az élet s a régi zárórendelet alapján

nyitva maradnak éjjelig.

Tegnap este Quagino éttermébe látogattam el. Az angol főváros legdivatosabb vacsorázóhelye ezekben a napokban még zsúfoltabb, mint máskor. A különbség csak az, hogy

most legtöbben uccai ruhákban ülnek az asztaloknál.

Sok a katona, ami annál meglepőbb mert a békebeli Angliában a katonatisztek sohasem mutatkoztak uniformisban.

Nemcsak a férfiak viselnek azonban egyenruhát, a West End előkei éttermeiben. A Quagino parkettjén több társaságbelei leányt láttam uniformisban. Az egyik az angol női hadsereg tisztii egyenruháját hordja, a másik — egy szép, magas szőke leány — pilótaruhában jár s büszke arra, hogy már őrmester. Az amerikai milliommasszony társaságában pedig egy csodálatosan szép „rendőrcsapat” szolgálati övvel az oldalán.

London megszokta a háborút.

Hegedüs Adám.

MIT AKAR A SZOVJET?

Román publicista feltűnő cikke

Valóságok és illúziók címen Pamfil Seicaru a Curentulban rendkívül érdekes cikket ír, mely Chamberlain legutóbbi alsóházi beszédével kapcsolatosan foglalkozik a nemzetközi helyzettel. A cikkben Pamfil Seicaru többek között a következőket mondja:

— Milyen jó lenne, ha az egészséget egyetlen személynél eltávolítása kérdésére lehetne szorítani, hogy azután megteremtődjék a béke és a népek nyugalma zónába kerüljenek. Az államok megtalálják létüket és senki sem okozhatja földengest többé, a fenyegetésektől szántott jövő eltűnne. Biztos vagyok abban, hogy ha Hitler kancellár meg lenne győződve arról, hogy Németország vezetésétől való visszavonulása révén saját népe s más népek boldogságát teremthetné meg, egyetlen pillanatig sem habozna. De azok a problémák, melyeket a háború oly erőszakosan felvetett, sokkal kiterjedtebbek. — Egy nagy válság kifejezése, mondhatnám a történelem kereszttűjén felmerülő tragikus kérdések. Bármennyire igyekszik is Chamberlain finom dialektikával elkerülni azt a valóságot, mely váratlanul Anglia előtt febukant, — ez a valóság létezik: oly gigantikus arányokban, hogy nincs az az ékes szövezi áradat, mely elfeledhetné: ez a valóság Szovjetország.

A katonai erők viszonyának terén Anglia Németországgal áll háborúban, a szociális gazdasági struktúra terén, ugyanakkor Szovjetországgal harcra. Anglia az amerikai Egyesült Államokkal együtt a kapitalista gazdasági rendszer nagy ellenállási vonalait képviseli. Mindaddig, amíg ezt a két kapitalista rendszert nem rendítik meg, a szovjet rend terjeszkedése nem léphet túl Oroszország határait. Már pedig máig nem ismeretes Sztalin részéről semmi olyan nyilatkozat, — amely a lenini ideológiát megtagadta volna. London és Moszkva között tehát az eredmény érinetlen és kibékíthetlen marad.

Képzéljük el, hogy Németországot legyőznék (noha óriási katonai erje éppen az ellenkezőjét bizonyítja) és képzéljük el, hogy Anglia és Franciaország olyan békét diktálhat, amelyet akar.

— Mi történe Németországgal? Csendes átmenet a jelenlegi rezsimről a demokrata rezsimre? Liberális királyság? Amint az lehetséges volt Franciaországban Napoleon legyőzése után?

De vajon Szovjetországban meg fogja-e megkísérelni érvényesíteni ideológiai örökségét és tétlenül fog-e aszisztálni a németországi demokracia restaurálásánál, anélkül, hogy megpróbálja a német-szovjet uralomra juttatását? Nem hiszem, hogy Anglia Szovjetország szerepét össze akarja zsongorítani Európa elrendezésének a véres tárgyalásában, amely nemcsak határokról, de társadalmi és gazdasági struktúra kérdéseiről is folyik. Szovjetország semlegesége logikus természetes várakozás, mert ennek az új háborúnak vézése nincs ellentmondásban a kommunista tézisekkel. Nem állíthatja-e a semleges Szovjet, — hogy a kapitalista államok képtelenek tartós békét kidolgozni. Senkinek sincs joga ahhoz, hogy kételkedjék Anglia tántoríthatatlan elhatározásában a háború folytatásáért illetőleg. Türelemmel, módszeresen, acélos akarral fogja folytatni a kitűzött cél elérését. De a háború eredményét senki sem számíthatja ki előre. A történelem jövőjét nem lehet számokban előre leszozezni. És ha Szovjetországnak egy szép napon eszébe jut, hogy Euráziának is hívják és Asia szellemi legyőzésére indul? A háború problémájának egyszerűsítése — úgy ahogy Chamberlain teszi kényelmes, de a történelem fordulói a kényelmes leegyszerűsítések tagadását jelenti.

Szovjetország semlegesége a kapitalista rezsim végére való várakozás.

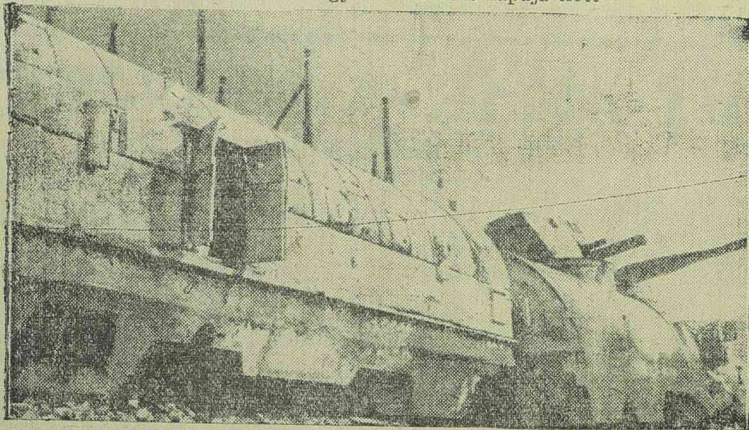
Hitler Varsóban.

Ez a felvétel a német nép vezérét a Varsóba történő bevonulás után katonái között mutatja

Lengyel menekültek Romániában

Ez a kép még az izgalmas csernovitzi napokból való. Menekült lengyel tisztek, katonák és civilek a csernovitzi lengyel konzulátus kapuja előtt

Kép a német-lengyel háborúból.

Egy lengyel páncélvonat, amelyet a német ágyúk alaposan megrongáltak.

Német és orosz tisztek tanácskozása Bialystokban

Képünk azt a jelenetet mutatja, amikor a lengyelországi Bialystokban első ízben ültek össze tanácskozásra magasrangú német és orosz tisztek, hogy megtárgyalják a közös akciókat.

A VILÁG

JACKIE COOGAN és felesége, Betty Grable különváltak egymástól, még pedig pénzügyi okból, mert a nagy Coogan-vagyonról kiderült, hogy a szülők az egész pénzt elköltötték. Az asszony lyosan megbetegedett Newyorkban, ahol Jackie való különválása óta élt. Jackie Coogan, amint nyilatkozta, hogy a felesége beteg, repülőgépen utazott Hollywoodból hozzá. Amint az amerikai lapok írják — kölcsönpénzen.

JEANETTE MACDONALD egész Hollywoodban nevezetes arról, hogy nem szereti, hogyha a híradón kívül fényképezik. Idegesíti a magnéziumvilágítás, ha messziről meglát egy fotográfust, már megmozdítja kezét a szeme elé s ha lehet, menekül. Az amerikai újságírókkal azonban nem lehet trükközni, nemcsak a filmsztárok, de az elnök is bölcösen tudja, hogy bármilyen nyilvános szereplésről van szó, első a fotóriporter! Rooseveltt is, mielőtt a hajónra lépett, amely elviszi egy kis üdülőhajókázásra, előbb szépen pózba vágja magát a hadihajó híradónál, hogy a megjelent fotóriporternek lefényképezhessenek. Jaj annak, aki másként cselekszik: a tő azonnal retorzióval él.

Az egyik nagy hollywoodi sajtó-filmbemutató Gene Raymond, Jeanette MacDonald férje egy túlsó kijáraton szöktette ki Jeanettet a nézőtérre. Másnap az egyik filmkritikus telelezte a csodafantaságot és azóta kelhet-járhat, mellet Jeanette MacDonald, egyetlen fényképész nem szegzi rá a készülékét. Ami aztán még rosszabb, mintha sokat fényképeznek.

Most folynak a békétárgyalások MacDonald a fotóriporternek között, hogy — kegyelmezzék meg neki és fényképezzék csak nyugodtan továbbányszor és amikor akarják.

MINDENKI ISMERI az „Elfújta a szél” című híres amerikai regényt, Margaret Mitchell nevével író egymillió példányban megjelent kömvét. Egy nagy amerikai Magazin most pályázatot hirdet olvasói között, hogy kik játszzák majd a regény filmváltozatának főszerepét? Kétszáz ezer leadandó szavazat után a következő eredménnyel zámul a pályázat: Az amerikai filmközönség szerint Scarlett szerepére — akiről tudvalegőleg több mint százféle ipari cikket neveztek el a regény megjelenése után Amerikában — Vivien Leigh a legalkalmasabb angol színésznő volt és az „Oxfordi diák” című filmben tűnt fel (Robert Tunkor partnere) Melanie szerepére Olivia de Havillandot hirdették a pályázat győzteseként, Ashley szerepét Leslie Howardnak ítélte a közönség (Amerika egyik legnagyobb kedvence és titkos jövője a jövőre néző szintén angol színész), míg Reth Butler izgalmas szerepére Clark Gablet választották meg.

HOLLYWOOD AZ A HELY (Ken Murray szerint), ahol az ember csupa olyan dolgot csinál amikhez semmi kedve nincsen, azért, hogy kedves járjon olyan embereknek, akik egyáltalában nem iskednek.

A RÉGI igazságot, hogy összetartásban az er Amerika matrózai is kezdik fellésmerni. Azt olvassuk amerikai újságokban, hogy ezek a tiszteskorrámák, akik nagyon elhagyottaknak érzik magukat, tömörültek és megalakították a nagymamák nemzet szövetségét. Hadd tudja meg a világ, hogy hősök is, jelentenek valamilyen társadalomban és is. Klubot alapítottak és elhatározták, hogy a anyák napja mintájára évenként megrendezik a nagymamák napját, amelynek éppen olyan piros betűs ünnepnek kell lennie az amerikai kalendáriumban. Hogy milyen hatása volt a felhívásnak a nagymamák társadalmában, azt sok jel bizonyítja. A Quenn Mary, amely nemrég érkezett vissza Newyorkba s amelyet egy ugyancsak aktív és tiszteletben álló nagymamáról neveztek el, hét amerikai nagymamát hozott az óceánon át, akik beutazták egész Angliát és a skandináv államokat. Frissen és vidáman tértek vissza. A jövő esztendőre nagy terveik vannak a nagymama-klubnak. Atjőnnek Európába, hogy megnézzék az olimpiai játékokat, ha ugyan a háboru miatt nem halasztják el a világ atlétáinak mérkőzését. Worcesterben tizenegy nagymama uszni tanul. Ezenkívül lovagolnak, koreosztáznak, tenisznek s ha hinni lehet a híreknek, újabban a golfpályák is csak úgy fészkelnek a frissen mozgó, vidám nagymamáktól.

AZ ANGOL ENKLUZIV klubok életben is érdekes választ hozott a háboru. A legtöbb klub minden formáság nélkül megnyitotta kapuit a szélhelyén állomásozó tisztek számára; néhány klub egy tagjának az ajánlását megkívánja ugyan, de szintén minden tiszteit felvesz, polgári, társadalmi állására való tekintet nélkül.

Veszedelemes légi támadás

A német harcéri helyzetjelentésekben többször olvashattuk, hogy német hadirepülők „zuhanó bombázással” a lengyelek arcvonalát mögött vasutakat, hidakat és más műtárgyakat romboltak szét.

Vizsgáljuk meg röviden, mi is a zuhanó bombázás, hogyan zajlanak le az ilyen légi támadások, mik az elhárító eszközei és várható eredményei?

A támadó gépek az úgynevezett megközelítést, vagyis a támadást megelőző előnyomulást nagy magasságban és a meglepetésszerű támadás lehetőségének biztosítása céljából lehetőleg felhőtömbök fölé, azoktól védve hajlítják végre és pedig legfőbbször „gáz elvétel” mellett.

Jó látási viszonyok mellett a nap irányából közelítik meg a célokat, gáz nélkül. Amikor a támadó légitraj a célok fölé ért, tegyük fel felhők mögött 1500 méter magasságban, a vezérgép a felhőket áttöri és meredek szögben, orral lefelé, „lecsapó sas” módjára zuhanó repülésbe megy át. Peldáját követik a többi gépek. Körülbelül 5—600 méter úgynevezett „vetési magasság”-ban, vagyis amikor a bombadobás megindul, a cél fölé a gépek kioldják bombáikat és hirtelen megszűntetik a zuhanó repülést, majd magas ívben szállnak fel, lehetőleg újból felhőtömbök rejtőhelyeit keresve.

A zuhanórepülést végző gépek, melyeknek sebességét a gyorsulás sokszor 700 kilométer órás sebességre fokozza, így oly hamar és meglepetésszerűen hajlítják végre támadásaikat, hogy egy 1000—1500 méter magasságból elként véghezvitt „légi-roham” azaz zuhanó bombázás eredményes elhárítása alig lehetséges. Ezt a lengyelországi csatamezők fölött lezajlott német repülőtámadások is igazolták.

Zuhanó bombázással rendszerint tömör célokat támadnak meg.

A védelem leghatásosabb eszközei közé az úgynevezett gépgyűjtek tartoznak, amelyeknek, mint a vézolt esetekben láttuk, csupán másodpercek állanak rendelkezésre ahhoz, hogy a zuhanó bombázással támadó gépeket nagy tűzgyorsasággal (percenként 120 lövés) tűz alá vegye.

A támadó légi rajok sokszor meredek repülésközben vízszintes irányt is követnek, vagyis léposzerűen fejlődnek fel, azért, hogy ekként a védekező tüzgépek célzását megnehezítsék.

Amint látnak tehát, a zuhanó bombázás az a támadási mód, amely a védelmi tüzgépeknek aránylagosan igen kevés időt nyújt ahhoz, hogy a célt felismerjék, a helyes célzást megjelöljék és eredményesen lövessék a „zuhanó bombázókat”. Az ilyen zuhanó bombázás azonban a gépezetök szervezetét, idegzetét és magát a gépanyagot igen nagy próbára teszi. Mindezekon felül pedig a vezetőknek a védekező tüzgépek helyét és fekvését pontosan kell ismerniük.

A zuhanó bombázás ügyes vezetők, merész, kiváló pilóták és elsőrendű gépanyag birtokában féltelmetes módja a légitámadásoknak.

Közel 300 oldal

az a terjedelmű, amelyet a DÉLI HIRLAP havonta nyújt olvasóinak és mindez annyiba sem kerül, mint egy hasonló terjedelmű könyv. Pedig a lapot naponta újra és újra kell készíteni, szatmari helyről összegyűjteni a hiranyagot, tudósítást tartani mindentelől, az ezek által telefonon, táviratilag beküldött anyagot feldolgozni, az eseményekkel és azok kommentálásával lépést tartani, a lapot kiszedni, kinyomtatni és a kész újságot az előfizető lakására juttatni. Egész kis hadsereg dolgozik, míg az újság elkészül. És alig jelent meg az egyik szám, kezdődik a munka újra és mindennap újra, hogy az olvasókat minden történésről híven és pontosan informáljuk. Ezt a szerkesztőségi és adminisztrációs gépezetet üzemből tartani, a közteheteket viselni, az összes kiadásokat fedezni, nagy összegeket igényel. A DÉLI HIRLAP mint független napilap kizárólag az előfizetésekből eredő bevételei alapján biztosítja létét. A hirdetési bevételek a mai viszonyok között a minimum alá szálltak. Minden kiadásunkat készpénzzel kell fizetnünk és így méltányos az a kérésünk, hogy a hátralékos előfizetők küldjék be mielőbb hátralékukat és az előfizető legyen tényleg előfizetője a lapnak. A DÉLI HIRLAP legolósabb napilapja nemcsak a Bánságnak, hanem az egész országának. Az előfizetőnek a lap

napi két leibe kerül

és ezért mindennap pontosan lakására kézbesítik az újságot. Naponta tíz-tizenkettő és tizenhat, tehát hetenként hetenként oldalt terjedelemben jelenik meg és az összes eseményekről szóló gyors és megbízható tudósításain kívül bőséges közgazdasági, sportot és regényt is hoz. Előfizetni lehet telefonon is: 28-10 szám alatt.

= KÖZGAZDASÁG =

Az áru és az ár új törvényei

Ipari és kereskedelmi életünk az elmúlt hetekben közzétett két gyökeres változást hozó törvény gyakorlati kialakulásának hatása alatt áll. Az egyik a behozatalt, kivittet és a nemzetközi pénzforgalmat átépítő új külkereskedelmi törvény, a másik a belső termelés és forgalmat illető új árszabályozási, illetve ellenőrzési törvény. Kétségtelen, hogy mind a kettőt a történelmi súlyosságú esemény rohamai tették sürgősen aktuálissá.

A világháború óta az események széles e világon mindenütt elolták a gazdasági élet szervezetét addigi természetes törvényétől, a teljesen szabad és egyéni iránymegállapítás vonaláról állami felügyelet irányok és korlátok felé. A semleges gazdaságoknál a mai követelményei mellett sokszorosan elkerülhetlenebb most, hogy az állami szükségletek, az állampolitikai szabja meg, kitől és mennyi árut kell és lehet behozni, mi ebből a közvetlen állami gazdálkodás szükséglete és mi nyújtható a polgári gazdaság közvetlen szükségleteire és ugyanakkor a másik oldalán, hogy mi és mennyi az, ami kivihető az országból és hová, mennyi szállítandó.

A vágyalmok bizonyára okkal kívánják vissza a gazdasági szabadság virágzó éveinek a jótétét, a valóságokkal számoló józanág azonban kevénytelen az adott viszonyok szerint lehetséges legtöbb jót és legkevésbé rosszra tűzni ki elerendő célnak. És kevénytelenek vagyunk számolni avval a megmáshatatlannal élettani törvényességgel ténnyel, hogy a szükség-intézmények is maradóan szülő és ami utánuk visszatérhet a teljes béke napjaival, az nem lesz többé ugyanaz, mint amit el kellett hagynunk.

Az elmúlt világháború megszülte a minden hadviselő országok autarchiájának kényszerét, az utána következett béke ezt öncélú továbbfejlesztésére nevelte, az egymással életközösségre utalt országok és világrészek gazdasági végeredménye a régi egyszerű és tiszta pénzgazdasági nemzetközi árucserre helyén a kontingentálásokkal körülveit csereruforgalom keverve pénzgazdasági maradványokkal. Ez az egyre több irányítást kívánó hibrid alakulat megmáshatatlannal előre vetítette a most még fokozottabban mutatkozó szükséglet, hogy ebben a politikai kérdésekkel is súlyosbított korszakban a gazdasági élet két központi hatalma, a kormány és a nemzeti bank vegye át a rendelkezést és irányítást, ők szervezzenek összefüggést, gondolatot és kiegyensúlyozást.

Külkereskedelmi törvényünk egy általános keret. A hatalmat és az irányítást minden eszközt megadta kereskedelmi és pénzügyi vonatkozásokban a külkereskedelmi hivatalnak. A továbbiakban minden a szervezés és a kivitel dolga. Kezdeti átmeneti nehézségek természetesen vannak és lesznek. Minden nap, minden felmerülő szükséglet rámutathat valami nyitott és meg nem oldott kérdésre. Nem várt események is sok azonnali intézkedést kívánhatnak. Nyugalommal és bizalommal kell kivárni, amíg az új törvényben letett alaprajzból kialakul a valóságos építmény. A tapasztalatok-

ban gazdag, közvetlen érdekelt feladata az lesz, hogy ahol hiány mutatkozik, ott panaszait és kéréseit juttassák el haladéknélkül az illetékes fórumokhoz.

Amilyen mértékben alakul ki a külkereskedelem, ahogyan tudja ellátni a belső termelést és fogyasztást, a szerint kell kialakulniuk a munkabérek és a közterhek koeficiensai kapcsán a befogyasztási áraknak.

A gazdasági élet minden rétegében jó várakozásokkal fogadták az árszabályozás és ellenőrzés új törvényét. Egy gazdasági szellemen tulhaladott régi helyébe lépett ez a törvény és elveiben sokkal több számot vet a gazdasági élet természetes adottságaival. Az árakat szabályozni a termelőnél és importőrnel tudja csak akármilyen törvény is. A kereskedelemben csak ellenőrizni lehet a szabad verseny helyébe állított korlátozott hasonlíthatóságok betartását. E körül a rendes kereskedelemben nem lehet baj. Kétségtelen, hogy a megengedett haszontétel alacsony, de ezt a szükséghelyzetben a kereskedelem nem kifogásolja. Komoly megértést tanúsított az új törvény, amikor végre elismerte a kereskedő rezsiköltségeit mint áralkító természetes tényezőt. Sajnos, nyitott és vitatható kérdések maradt itt, vajjon példaképpen sorolta-e fel a törvény a rezsitétel bizonyos nemét, vagy kizárólag ezeket ismerte el és a sok egyéb költségtétel kizárta a beszámításból. Mindkét álláspontot komoly oldalról védik. A kormány bizonyára nem fog késní a megalakított legfelsőbb spekulatív-bizottság útján tiszta helyzetet teremteni, ami elejét vegye esetleges jószándékú eljárások kihágásá minősíthetőségnek.

A készlet bejelentések és az árváltozások tiznaponkénti bejelentése a kereskedők meggyőződése szerint talán egyszerűsíthető volna, hiszen ilyen tömegű bejelentések rendszeres feldolgozására tiznap nem is elegendő. Havonta, de legrosszabb esetben félhavonta teljesen kielégítő lehetne a nyilvántartás és az ellenőrzés szempontjából is a bejelentés.

Nyitott kérdés még a közszükségleti cikkek esetleges további kiterjesztése. Minél nagyobb az ilyen áruk száma, annál komplikáltabb a bejelentésekkel járó kötelezettségek teljesítése. A kereskedők legnagyobb része pedig irodai munkák végzésére nincs berendezve és ezektől lehetőleg fel is kell menteni őket. Legrosszabb esetben is azonban a kiterjesztés egy okkal több lenne arra, hogy a bejelentési időközöket kiszélesítsék.

A közszükségleti cikkek jegyzékének egyszerű anyagokról a komplikáltabb gyártmányúakra kiterjesztés avval a nehézséggel is járna, hogy az áruk olyan tömege kerülhetne maximális alá, amelyeknél minőségi különbségek nagy skálája van és a legjobb akarat mellett sem vithető keresztül tökéletesen az árszabás.

Stüllösi Zsigmond dr.

A maximális árak összhangba hozatala és a törvényes haszon biztosítása

A temesi kereskedelmi testületék szövetsége — amint azt már jeleztük — széleskörű mozgalmat indított a királyi helytartóság öt meggyőzésében, hogy az egyes városi, illetve községi előjáróságok által

különbözőképpen megállapított maximális árakat összhangba hozzák.

Ez a mozgalom felette célirányos, mert csak egymással harmonizáló árak mellett működhetik a kereskedelem és kaphatja meg a közönség megfelelő árban a szükséges cikkeket. A szövetség a kívánt cél minél hathatósabb sikere érdekében ezúton is kéri a maximált közszükségleti cikkek

eladásával foglalkozó kereskedőket, hogy valahányszor a királyi helytartóság területén ugyanazon cikkelnél különböző maximális árakat tapasztalának, úgy az erre vonatkozó pontos adatokat haladéktalanul közöljék a szövetséggel, azon szakegyesület útján, amelyek tagjai. Ugyanekkor közöljék a kereskedők azt is,

ha az ármáximálás esetleg nem vette tekintetbe az új árellenőrzési törvényben előírt törvényes hasznot,

amely a nagykereskedelemben tíz, a kiskereskedelemben pedig húsz százalékot tesz ki, a rege-költségeken felül.

— Gyümölcs közraktár felállítása a móc-vidéken

A földművelési minisztérium e határozta hogy gyümölcs beraktározó intézményeket létesít a termelő vidékeken a termelők támogatására az értékesítésnél, de még inkább azért, hogy a kivitel szempontjából nélkülözhetetlen osztályozás és standardizálás megvalósítható legyen. A beraktározás kapcsolatos lesz a termelőknek is bizonyos válogatott minőségűre beállítással. A közraktárak építése fokozatosan sorrendben fog történni. Az első az Árad és Bihar határában levő móc gyümölcsvidéken épül, azután Mármaros és utána Nagybánya vidéke kerül sorra.

Óriási áremelkedés a gyógyszeráruban

Kinin 70, a jód 100 százalékkal emelkedett. Hiánya kótszerben és vattában

A gyógyszer és vegyipari piacon az árak az utolsó héten észrevehetően emelkedtek. Az áremelkedés különösen észrevehető azoknál a cikkeknél, amelyeknek nyersanyaga tengerentúlról származik. A gyógyszerpiac cikkei ugyanis jobbára németországi származásúak és a tengeri blokádk következtében a német gyógyszeripar nem tud megfelelő nyersanyaghoz jutni. Jellemző a helyzetre, hogy a kinin, a legfontosabb gyógyszerek egyike, amely a tengerentúli kininfa törzséből készül 70 százalékos áremelkedést mutat, nem beszélve például a jódrol, ahol az áremelkedés közel száz százalék. Ugyanez vonatkozik más gyógyszerkülönlegességekre, amelyeknek az ára rövid két hét alatt ötven-hatvan százalékkal szökött fel. A francia származású gyógyszereknél az áremelkedés nem ilyen jelentékeny, a szállítási nehézségek azonban itt is érezhetők és ha a helyzetben kedvező változás nem következik be, úgy már a közeljövőben néhány fontos gyógyszer eltűnik a piacról. Jelentékeny áremelkedés mutatkozik a kótszereknél, elsősorban a vattánál. A belföldi vattagyárak nem tudják kielégíteni a szükségletet, a külföldi áru pedig vagy egyáltalában nem érkezik, vagy pedig igen magas áron. A fényképezéssel kapcsolatos és más vegyszerek árai körül 20-30 százalékos emelkedés tapasztalható.

A tanoncok ideiglenes felmentése az oktatás alól

A temesi közlelmzési céh felhívja mindazon hentes, mészáros és pékiparos munkadát tagjait, a kiknek segédei, vagy más alkalmazottai ezidőig katonai gyakorlaton vannak, amennyiben tanoncaikat fel akarják menteni a kötelező tanonciskolai oktatás alól, jelentkezzenek a céh titkárságánál, ahol a szükséges kérvényt számukra díjmentesen elkészítik. Ezen kérvény alapján a tanoncokat felmentik az oktatás alól a segédek katonai gyakorlatának idejére. Amennyiben a munkadát maga teljesít katonai gyakorlatot és a műhelyben a felesleges marad tanoncokkal, ebben az esetben szintén kérhető a tanoncok felmentése az oktatás alól. Ezt az intézkedést a céh előterjesztésére a munkügyi vezérfelügyelőség hozta a munkügyi minisztérium jóváhagyásával.

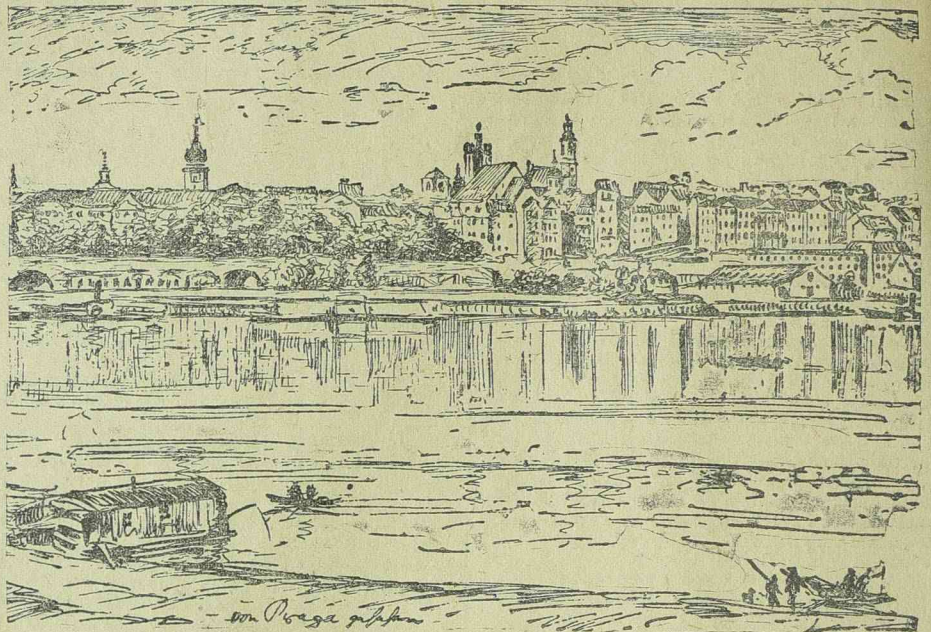
Az október 1. előtt kiadott importengedélyek érvényben maradnak

A nemzetgazdasági minisztérium újabb rendelkezést adott ki, melyben leszögezi, hogy a régi külkereskedelmi rendszer idejében kiadott behozatali engedélyek a bennük feltüntetett időpontig érvényben maradnak. Erről a rendelkezésről a pénzügyminisztérium is értesítette már a vámhivatalokat. Ezzel egyidejűleg közli, hogy a nem kontingentált áruk behozatali engedélye iránti kérvényeket a régi nyomtatványokon kell benyújtani, míg az új uralkodókat csak a kvótán belüli árumennyiségek behozatalát kell kérvényezni. A kiviteli engedélyekkel kapcsolatban a külkereskedelmi hivatalhoz már be lehet nyújtani az 5 millió leinél nagyobb értékű exportüzletekre vonatkozó szerződéseket láttamozás végett. A korábbi rendelkezések visszavonásával a Banca Nationala közölte a devizaüzletekre jogosított pénzintézetekkel, hogy továbbra is elfogad kompenzációs üzletekre vonatkozó iratokat.

Filmek behozatala. A filmbehozatalra nézve az új külkereskedelmi rezsim különleges helyzetet teremt, mivel a filmek a jövőben is csak kompenzációs alapon hozhatók be és szabadforgalmi devizával nem fizethetők.

Új cégek működési engedélye. A temesi királyi helytartóság cégbizottsága Dumitrescu Dimitrie ítélőtáblai tanácselnök elnökelete alatt ülést tartott és ezúttal hét cégjegyzési kérvény került tárgyalásra. Három ügyben a döntést elhalasztották, két kérelmet elutasítottak és két esetben megadták a végleges működési engedélyt. Ezek: Gottlieb Jenő nyersbörkereskedés Aradon és Stern Samuel gyarmatárú kereskedés nagyban; Temesvárott. Az elhalasztott ügyeket a jövő héten tárgyalják.

A külkereskedelmi áellenőrző bizottság. Az export- és importkereskedelmi áellenőrző bizottsága a temesvári körzetre az új külkereskedelmi törvény értelmében újabb megalakult. Megerősítést nyertek a további működésre is az egyes bizottságok azon tagjai, akik szeptember 30-án működtek. A temesvári bizottság tagjai maradtak a nemzetgazdasági minisztérium részéről Ilincea Iuliu kereskedelemügyi felügyelő, a vámhatóság részéről Zeicea vámuügyi felügyelő, valamint a Nemzeti Bank képviselője.

Varsó látképe Praga külvárosából nézve
Fontosabb épületek (balról jobbra:) Szent Bernát-templom, királyi palota, Szent János-katedrális és a jezsuiták temploma

Ujabb engedmények a külkereskedelemben.

Az új rezsim október 1-én lépett életbe, azonban október 9-én estig a vámhoz érkezett áruknál úgy a behozatalnál, mint a kivitelnél eltekintett a nemzetgazdasági és a pénzügyminiszter az engedélyek követeletétől. Most továbbmenőleg utasítást kaptak a vámhivatalok, hogy az október 1. előtt kiadott engedélyek alapján addig, míg a meghatározott érvényességi ideje le nem jár, a vámintézkedéseket a régi szabályok szerint intézzék el. Azt is elrendelte a kormány, hogy a nem kontingentált áruk behozatali kérelmeit továbbra is a régi előírások szerint kell intézni, az új szabályok csak a kontingentált áruknál alkalmazandók. A filmek behozatalára vonatkozólag az a rendelkezés, hogy mindaddig, amíg különleges rendelkezések nem jönnek ki, ezeket csakis kompenzációs alapon lehet behozni, s ezekre a szabad devizák rendje nem nyer alkalmazást.

Vám középárak változása. A vámolás és a forgalmi adó számítás alapját képező középár tarifán a petróleumtermékekre vonatkozólag változásokat közöl a hivatalos lap utolsó száma. A változások csak a kivitelnél jönnek alkalmazásra, behozatalnál az eddigi középárak maradnak érvényben. A változás a tarifa 1.010-1.013 és 1.016 tételeit érinti és az összes nyers-, vagy finomított benzinfajtákra, világítási petróleumra, motorinára, pecurára és az ásványi olajokra vonatkozik. A rendelkezések október 5-től hatályosak. Ezekkel kapcsolatban még a tarifa 679 tétel alatti természetű gyöngyökre a behozatali középárát kilogrammonkénti középértékként 70.000 leiben szabták meg.

A reportált adó esetén nincsen pénzügyi kihágás. A bucaresti pénzügyigazgatóság kihágási jegyzőkönyvet vett fel a Turzoaia Granit társaság ellen, mert újabb területet bérelt és annak kitermelésével járó jövedelmet nem jelentette be. A pénzügy szervei megállapították az adót és annak négyeszeresével bírságolták meg. A vállalat fellebbezett és a bíróság mindkét fokon megsemmisítette a jegyzőkönyvet azon a címen, hogy a múlt évről áthozott adó esetén nincsen helye az adóeltitkolási eljárásnak, hiszen a vállalat jövedelme után adózott. Az adóvallomás benyújtásának elmulasztása miatt a bíróság az adóösszegnek nem négyeszerese, hanem egynegyede.

Behozatali engedély kéresek formája. Az új külkereskedelmi rendszerrel kapcsolatban közölték a behozatali engedély kéresek előírt formásgait. Ezek szerint a kérest a cég jogosított képviselőjének személyesen kell aláírnia, ha több országból való áru behozatalát kéri, minden országra külön kérest kell benyújtani, a kérvényeket gépen írva, toldások, törések, javítások nélkül kell kiállítani. Az előírásoknak meg nem felelő kérvényeket nem intézik el. Gépek, üzemi berendezések és egyes csere alkatrészek behozatali kéreseihez négy példányban csatolni kell „pro-forma” számlát, a példányok közül kettőt román nyelvre fordítva. Ezekből a számlákból ki kell tűnnie az áru megjelölésének, súlyának, értékének a szállítási hely valútájában, úgy, hogy ezek alapján a beérkező áru azonossága ellenőrizhető legyen.

SPORTSEMÉNYEK

Két A-liga mérkőzés lesz ma délután Temesvárott

A nemzeti bajnokság fennállása óta ma, vasárnap történik meg először, hogy Temesvárott egy időben két A-liga mérkőzést bonyolítsanak le. Úgy a CAMT, mint a Ripensia, ma délután játsszák le a nemzeti bajnoki mérkőzéseiket. A CAMT által kezdeményezett és a közös rendezésre vonatkozó tárgyalások nem jártak sikerrel és így a két csapat külön pályán találkozik ellenfelével. A Banatul-pályán délután négy órai kezdettel a CAMT a fővárosi Juventus ellen játszik. A munkásatlétik legutóbb Kolozsvárott értek el nagyszerű eredményt, ma pedig a Juventus feletti győzelemmel kívánják pontjaitk szaporítani. A Juventus erős ellenfél és így mindenképpen érdekes és izgalmas küzdelemre van kilátás.

Az Electrica-pályán ugyancsak négy órai kezdettel a Ripensia találkozik a nagybányai Carpati együttesével, amely jelenleg a bajnokság első helyén áll. A Ripensia bizonyára mindent el fog követni, hogy a Carpati győzelmi sorozatát megszakítsa és magának az értékes pon-

tokat megszerezze. A mérkőzés heves harcot ígér.

A B-ligában az Electrica csapata a Minerul együttesét látja vendégül. A kitünő villamoscsapat, ha rendes formáját kijátssza, ismét megszerezheti a pontokat. A mérkőzés ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az Electrica-pályán.

A kerületi bajnokság elsőosztályában a mai műsor a következő: Rapid-Banatul délelőtt 11 órakor a Rapid-pályán, Jandarmi-CFR délelőtt 11 órakor a Vultur-pályán, Politechnica-Bohn délután két órakor a Politechnica-pályán, Progresul-Vultur délelőtt 11 órakor a Progresul-pályán, Fratelia-Kadima délután négy órakor a Fratelia-pályán. A másodosztályú bajnokság műsora a következő: Fortuna-Dura délután 4 órakor az RGMT-pályán, Cultura-Victoria délután 4 órakor a Patria-pályán, Freidorf-III. kerületi FC délután 4 órakor Freidorfon és Ancora-Juventus délután 4 órakor a Vultur-pályán.

Sporthírek mindentelől

Nagy edzést tartottak a válogatott keret fővási tagjai. Az országos válogatott keret fővárosi gjai csütörtökön délután nagy edzést tartottak ponomu Virgil szövetségi kapitány vezetése alatt. Játékosok nagy kedvvel végeztek az előírt gyakorlatokat, közben pedig a szövetségi kapitány mikrofonon adta ki utasításait a játékosoknak, akik mindenben fegyelmezetten alkalmazkodtak Econonu Virgil szakkerüti utasításaihoz. Végül kétkapus dzsere került a sor, amelyen a két csapat a következő összeállításban játszott: Kékek: Szadovszky — etrescu, Negrescu — Brandabura, Rasinaru, Bonanu — Oana, Ploesteanu, Constantinescu Grecu, unareanu, Iordache. Pirosak: David — Sfera, enheriu — Demetrovici, Juhász, Lupas — Ene, ilhailescu, Barátky, Bodola, Bogdan. Ezenkívül szerepeltek még: Duce, Dragomirescu, Carjan, Joh Dumitrescu, Lulu Mihailescu.

Maeki sérült. Macki, a kiváló világrekorder legutóbbi versenyen, amikor Iso Hollo volt az ellenfele, lesérült. A kiváló futó nagyszerűen indult versenyen, azonban az első ötven méter után sántítani kezdett, majd végleg ki is vált a küzdelemből.

Kijelölték a Román Kupa harmadik fordulóját. A Román Kupa bizottsága kijelölte a harmadik fordulót. Az erdélyi és bányási vonatkozású mérkőzések a következők: Carmen — HTV Bucarestben, Tricolor — Piski CFR Ploestiben, Elastic — Astra, Nagyszebenben Sparta — Ciment, Medyesen, KMSC — Sodronyipar, Kolozsvárott, Mineul — Lónyai SC, Lupényban, FC Craiova — Vulurii, Craiovan, Gloria — Metalosport, Aradon, Voata — RMTE, Turnu Severinben, Olimpia — Criana, Szatmáron.

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Ferencváros — Nemzeti, Taxisok — Hungária, Elektromos — Ujpest, Törekvés — Szeged FC, Kassai AC — Haladás, Bocskai — Szolnok

Rádió

VASÁRNAP OKTÓBER 8.

Bucuresti. Rádió Románia és rádió Bucuresti. 9.45: Isteniszületet közvetítése a Domnita Balasa templomból. 12: Időjelzés, vizálas-jelentés. 12.03: Könyvnyi zene hanglemezekről. 13. Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: A Vasile Julea Zenekar déli hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Rodica Bujor énekel, kísérő a Julia zenekar. 14.50: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 15: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.30: A falu órája. 18.17 Katonazenkar. 19: Orvosi krónika. 19.15: Hanglemezek. 19.58: Sporteredmények. 20: Az elmúlt hét eseményei. 20.15: A rádió esti hangversenye. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 21.30: Táncclemezek. 22.30: Hírek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 22.50: Román tánclemezek. 23.20—24: Könyvnyi zene hanglemezeiről.

Budapest I. 9: Szózat, utána hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Görög katolikus magyar istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 2.45: Hírek. 3: Hanglemezek. 4.41: Forrai Miklós kamarakórusa. 5.10: Jazz. 5.30: Hajnóczy Rózsa előadása. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6.15: Ditrő-Csiby zongorázik. 6.45: Elbeszélés. 7.10 Cigányzene. 8.15: Hírek. 8.25: Szalónótás. 9: Sporteredmények. 9.10: A római tanítvány című hangjáték három felvonásban. 9.40: Hírek, időjárás, sporteredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Melies Béla zenekar. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Cigányzene. 4.05: Szalónótás. 7.30: Jeszenszky Sándor dr. előadása. 9: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 9.20: Szalónótás. 9.45: Felolvasás. 10.05: Külföldi táncclemezek. 11: Időjárásjelentés.

HETFO, OKTÓBER 9.

Bucuresti. Rádió Románia. 12: Időjelzés, vizálas-jelentés. 12.30: Könyvnyi zene hanglemezekről. Rádió Románia és rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: A Jean Marcu zenekar déli hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványos-

ságok, művészeti és kulturális hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17 A rádió színpadon játszik. Rádió Románia. 20: Előadás. 20.15: Színelőadás. 20.45: Hírek sporteredmények. 21: Költemények. 21.10: Operettrészletek hanglemezekről. 22: Táncclemezek. 22.30: Hírek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 22.50: A tánczene folytatása. 23.10: Könyvnyi zene hanglemezekről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Cigányzene. 1.40: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.30: Hírek. 5.15: Diákféltára. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6.15: Szalónótás. 7: Nyír László ny. vkri. ezredes előadása. 7.25: Hanglemezek. 7.45: Vita-előadás. 8.15 Hírek 8.25: Hanglemezek. 8.50: Felolvasás. 9.10: Az operaház zenekara. 10.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Cigányzene. 12: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 12.25: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

KEDD, OKTÓBER 10.

Bucuresti. Rádió Románia. 12: Időjelzés, vizálas-jelentés. 12.03: Hanglemezek. Rádió Románia és rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: Népdalok. 14: Hírek. 14.20: Hanglemezek. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio Románia. 19: Előadás. 19.17: Beethoven előadása. 20.15: Szarvas Adrian Antal heggedül. 20.30: Ion Fotine gondolkodik. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: Prunner József zongorázik. 21.15: A rádió esti hangversenye. 22.15: Aida asszony énekel. 22.30 Hírek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 22.50: Táncclemezek. 23.10: Könyvnyi zene hanglemezekről. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest II. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Ének zongorakísérettel. 1.40: Hírek. 2.30: Katonazene. 3.30: Hírek. 5.10: Arányi Mária előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6.15: Mérszáros József előadása. 6.35: Cigányzene. 7.30: Hanglemezek. 8.15: Hírek. 8.25: Szalónótás. 9.10: Tragikus szerelmek. 10.10: Hanglemezek. 10.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Jazz. 11.30: Márffy Oszkár dr. előadása olasz nyelven. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

— Jó, jó, de viszont én háromszor annyit terhet viszek magammal, mint te, ezt elfelejtetted?

— Hogyan...?

Welton végigvágott lovaglópálcájával hosszú lábcsaraját:

— Hát ugy, hogy az én lábaim legalább is háromszor olyan hosszúak, mint a tied, kedves barátom!

Meghúzta lova zablóját, az megállt és ő hatalmasakat fújva törölte meg újra verejtékező arát. Roland melléje üggett és nógatva bízta:

— Gyere csak, gyere, hiszen valahol mégis itt kell lennie, nem lehet olyan messze, most már majd csak odaérünk.

— Oda, oda, de hogy — szuszogott Welton és újból elindította lovát — itt még csak megy valahogy, itt az erdő közepén, de képzeld csak el, mi lesz, majd ha kiérünk oda, ahol még árnyék sincsen, na hát ott egyenesen megszűnik. Én pedig egy cseppet sem szeretnék ezzel a gyönyörű halálennel kimulni ebből a kevésbé gyönyörű, de annál inkább forró világból...

Tényleg elől, a fák közül távoli világosság derengett és újabb negyedóra múlva elértek a rengeteg szélét. Welton már ismét sóhajtózni és átkozódni akart, de a látvány, amely szemük elé tárult, hirtelen elnémította és megállította őket.

A város feküdt előttük.

Pompás, nagyszerű látvány volt. A házak mind úgy egymásba voltak építve, hogy az egész egy hatalmas, gigászi épület nagyszerű benyomásával hatott a szemükre. És ebben a hatalmas épülethozomban mindenfelé emberek rajzottak, nyüzsgöttek.

Ennek a hatalmas épületömbnek feléjük első legalsó részén egy nagyobb, hatalmasabbnál nyílt pillantottak meg, egy hatalmas kaput. A város kapuja volt ez, az egyetlen bejárat a városba.

Vezetőjük sajátte csodálkozásukat okát és könnyed büszke mosollyal megállt, hogy bevárja őket. Amikor már peregni ott álltak és látta, hogy kezdenek magukhoz térni első bámulatukból, csak akkor indult tovább. A két jóbarát lassan követte. Csakha-

mar ott is voltak, beügettek a kapun, behatoltak a városba, de alig haladtak valamit előre, egy pompás épület ötlött a szemükbe és ismét megállásra kényszerítette őket.

Gyönyörű palota tűnt fel a távolban, valószínűleg a maharadza palotája volt, hatalmas épület, nagy négyszögletes, faragott terméskövekből felépítve. Határozottan építészeti műemkek volt és annyira főszelesen és impozáns hatott, hogy Ronaldból mintegy önkéntelenül tört eó az elragadtatás:

— Jack, ez valóban csodaszép...!

Welton maga is elragadtatással nézte a esodálatos remekművet, de szokott modorában csak ennyit jegyzett meg szárazon:

— Hát természetes, hogy nagyszerű, nem is gondoltad talán, hogy ezek a hercegek földalatti konyhóban, vagy szegényes viskókban laknak...?

Welton különben még mindig azzal volt elfoglalva, hogy minden pereben a homlokát törölgette és mihelyt betélt a palota csodálatával, első szava megint csak ez volt:

— De kutya meleg van erre felé... Gondolod, hogy a palotában is ilyen perzselő lesz a levegő...? Ha igen, én még ebben a pillanatban visszamegyek a hajóra, mert ezt nem lehet tovább elviselni... hiszen még lélekzen is alig tudok...

— Kitértés öregem, majd csak megy, ha tud esel ezen a krízisen...

— Köszönöm szépen ezt a biztatást. Hiába fog menni, mikor most nem megy. Eddig azt sem tudtam, hogy mi az: lélekzen. Észre sem vettem, hogy lélekzen, de most mondhatom, hogy ugyancsak érzem, azaz ugyancsak érzem a hiányát...

— Csak tovább Jack, hogy minél előbb kerüljünk valahová, ahol árnyék van, mert mondhatom az én kedvem sem nagyon rózsás, legfeljebb az arcom a hősegtől...

Gyorsabb üggetésre kényszerítették a melegtől teljesen elfáradt lovaikat és néhány perc múlva a vezetőjükkel együtt ott álltak a palota kapuja előtt, amely a parkba nyílt. A park közepén emelkedett a csodaszép épület.

A vezető szavára a nagy kapu azonnal megnyílt előttük. Az őrség nyitotta meg a kapu két óriási szárnyát, amelyek azután be is csukódtak mögöttük. Az indus ezalatt előadta, hogy kik ők és mit keresnek.

Az őrség tisztje udvariasan tisztelgett.

— Egy pillanatnyi türelmet kérek csupán, megérdeklődöm, hogy fogad-e őfensége?

Rövid parancsot adott az egyik katonának, aki sietve eltűnt. Pár perc múlva azután már vissza is jött. Kedvező választ hozott és a tiszt most már utnak bocsátotta őket.

A vezető a kastély hátsó részébe vezette őket először, ahol szolgák jelentek meg, lesegítették őket lovaikról és azokat elvezették. Ők maguk pedig végre beléphettek a nagyszerű épületbe. Welton meg nem állotta, hogy fel ne sóhajton:

— Na, hála Istennek...!

— Mi az öregem? — érdeklődött mosolyogva Ronald.

— Árnyék — felelte az röviden —, mintha a mennyországba kerültem volna hirtelen.

— Szinte mosolygott gyorsan támadt elégedettségében.

— Igen, ez már beszéd, már megint kezdem viszanyni a szuszomat, megint kezdek lélekzen.

Vezetőjük még most is állandóan előttük haladt, úgy vezette őket egyre tovább és tovább, megszűbb és messzebb a csarnokok, folyosók, oszlopok és lépcsők valóságos labirintusában, amíg egy negyedóra bolyongás után megérkeztek egy hatalmas terembe.

Itt ebucszottak tőlük és magukra hagyta őket, de csak egy pár percig voltak egyedül és még jóformán körül sem nézhettek, mert a szemközti ajtó kinyílt. Egy fiatal rabszolgaleány nyitotta ki ügyesen és mosolyogva hajolt meg előttük, majd bájos kézművelésével felszólította őket, hogy lépjenek be.

A második szoba egy nagy négyszögletes, tágas könyvtárszoba volt és a közepén álló hatalmas íróasztal mögött levő karosszékben magas, karcsú indus emelkedett fel és barátságos mosollyal eléjük ment.

Omár herceg volt.

— Nagyon örvendek, hogy eljötték — szorítottá meg barátságosan a kezüket, előbb Ronaldét, azután Weltonét. Amikor pedig elégedve Welton kezét, végignézett rajta tetőtől-talpig és mosolyogva megkérdezte:

— Csak nem beteg?

Welton meglepetten kapta fel a fejét:

— Miért gondolja...?

— Óh, semmi másért, csak azért, mert kezészorítása ma sokkal puhább volt, mint tegnap este... Ezen azután mindnyájan jóízűen nevettek, majd helyet kinalta meg őket a herceg és pár szót vetett oda a fiatal rabszolgának.

(Folytatjuk)

Magyar asszony és angol férfi érdekes szerelme

A házasságot a háboru akadályozta meg. — Amikor a vőlegény szerez állást a volt férjnek

1.

As alábbi igaz történetet melegen ajánljuk téma-hányban szenvedő vigjátékirók figyelmét. Maga az élet produkálta, az Élet, amelyről gyakran szokták leírni azt a hízelgő jelzőt, hogy a „nagy regényíró”.

Két esztendővel ezelőtt kezdődött a história. Az egyik előkelő svájci sporthotelben megszállt egy fiatal magyar házaspár, karosu, nyulánk szépaszszony és elegáns megjelenésű férfi. Híres sportlőrültek. A hotelben lakott egy ifjú és egy rendkívül rokonzenves angol házaspár. A háborus legendák között gyakran olvassuk, hogy Hore-Belisha angol hadügyminiszter úgy ismerkedett meg Ironside tábornokkal, hogy sielés közben véletlenül egymásnak szaladtak.

Igy lett aztán később Ironside tábornokból a tengerentúli haderő főparancsnoka. Két hősnőnk, a magyar lovag és az angol gentleman szintén így ismerkedett meg: egymásnak akaszzkodtak a puha fehér hómezőkön és ebből az ismeretségből furcsa következmények születtek. A két férfi a vacsoránál már barátságosan köszöntötte egymást és bemutaták feleségeiket is. Fűszaka a kis bárban egyesben szűrésolták a koktaillt. De aztán mindenkinek lejárta a szabadsága és a két házaspár elbucsuozott egymástól.

2.

A sportszenvedély ismét összehozta őket egy másik svájci sporthelyen. Itt már régi barátokként

üdvözölték egymást. Az elegáns magyar ur meghívta az angol házaspárt Budapestre.

Az angol ur a magyar asszony szeméből is invitalást olvasott ki és elhatározta, hogy meglátogatja Budapestet.

Igy is történt. Négyüket gyakran lehetett látni a tavaszi Budapest mindain vacsorázóhelyein. Itt beszéltek meg a következő síturát

3.

A harmadik sporttalálkozásban döntő fordulat történt. Az angol ur szerelmet vallott a magyar hölgynek. Meg sem kísérelte, hogy önagságát el-tántorítsa a hűségől. Határozott hangon így szólt:

— Elvállok a feleségemtől, maga is váljon el és gyorsan esküdjünk meg.

Az asszony még rövidebben felelt:

— Nem.

Ujból elváltak, de ettől kezdve az angol férfi és a magyar dáma sűrűn leveleztek egymással. Londonból egyre szerelmesebb levelek érkeztek és a férfi mindegyikben megismételte a házassági ajánlatot. A hűséges budapesti hölgy az egyik levelet meg is mutatta férjének.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

— Mi a véleményed? — kérdezte naivul.
A férj szintén kikoszarolta az angol kerőt így napirendre tértek az ügy felett.

4.

Uj motívum került a szerelmi regénybe. Budapestben életbeptették a zsidótörvényt és a férj e veszítette az állását. Lovagiasan most már ő beszélt rá a feleségét, hogy fogadja el az angol ur ajánlatát. Önagsága tessék-lássék egy kicsit még kérette magát, azután beleegyezett. Őszintén megír mindent angol vőlegényjelöltjének, még azt is, hogy férje itt állás nélkül maradt. Sürgönyválasz érkezett:

— Tegyenek meg minden előkészületet a válásra, a férj azonnal jöjjön Londonba, ahol állásbajuttatom.

A valóper megindult, a férfi Angliába utazott. Leendő utódja a pályaudvaron fogadta és három nap múlva már el is helyezte egy nagy vállalatnál amelyhez érdekszálak fűzt.

5.

Három héttel ezelőtt Budapestén kimondták a választ, miután a hathónapos különélést a házaspár letöltötte. Önagsága közölte angol vőlegényével a boldogító hírt és várta az iratokat, amelynek alapján Angliába utazhat. A válasz nem sokáig késett

— Drága Szerelmem, — írta az angol — a háboru kitörése óta csapattestemnél szolgálók, rövidesen a frontra utazom és így nem gondolhatok nőülésre. Nagyon kérek, légy türelmemmel, egyelőre el kell halasztanunk az esküvőt. A háboru után természetesen boldogan feleségül veszek.

Aztán sok minden egyébéről is írt és közli a közismert angol álláspontot, hogy a háboru minden valószínűség szerint három-négy esztendeig fog tartani.

Önagsága most szomoruan gondol London felé, ahol exférje és vőlegénye tartózkodik és talán senki sem imádkozik annyit Mussolini békeakciójának sikeréért, mint ő.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrés és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovattban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratiannu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-13. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratiannu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

Étel-hordást, vagy más könnyebb munkát vállal középkorú nő. Cím: Freidorf, XXVI. ucca 21. 1065

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (úgy-szintén otthoni mosást is). Kovács, III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Bejárónő megbízható délután 2-7-ig állást keres. Tóth Mária IV. Str. Olanescu 3. 2034

Alkalmazás

Égves gépiprófónt irodai gyakorlatlalt, román, magyar nyelvtudással azonnalra felveszünk. Desider Friedrich IV., Str. Vespasian 11. 1364

Lakás

Kiadó 2 szobás uccai lakás fűrészszobával, mellékhelyiségekkel új házbán, villamosnál, november 1-re. II., Str. Gloriet 2. 1355

Mérsékelt házbér mellett november elsejére sürgősen kiadó egy négyszobás lakás a Belyáros központjában. I. Str. Alba Iulia 3. III. emelet. 2042

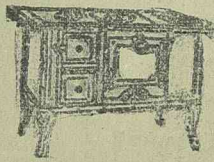
Modern 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. IV., Str. Vacarescu 11. 1367

Szép 2 szobás lakás összes mellékhelyiségekkel, 6-os villamos megállónál november 1-re kiadó. Megtekinthető napoként délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Közlebbi felvilágosítást ad Ringeisen III., Str. Cluj 17. 1346

Kétszobás udvari lakás fűrészszobával november 1-re kiadó. III., Str. Memorandului 92. 1358

Háromszobás uccai II. emeleti tiszta lakás fűrés és illeték nélkül, havi 1400 leiert novemberre kiadó. IV., Piata Küttl 1. 1365

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Alkandó rakttár románcozott és felkete 112- helyekben

KALMAN DEZSÓ

speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Atlas-velei

Autó most generáljavított elegáns sukkott kocsi jó gumikkal, kevés benzinfogyasztással olcsón eladó. Érdeklődők írjanak „Autó 30.000” jellegére a kiadóba. 2043

Eladó, előszobafal, szennyesszekrény és egyéb háztartási cikk. IV. Str. Bratiannu 29. III. emelet 2. 2045

Elektromotorokat cca 15 HP forgó áramhoz vétrele keresünk. IV. Str. Vespasian No. 11. Desider Friedrich. Telefon: 44-24. 1363

Eladó egy teljes mechanika üzem, esztergapadok, fűrészek, gyorsgyalú, fűrés és csiszológép, valamint egy nagy Wanderer gyorsmarógép teljes felszereléssel Assael Arad, Calcea Radnei.

GRAZIA

fűrészalón áthelyezte üzletét I., MERCZY-11

a Chic-kalapúzet mellett

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Helyszüke miatt elarusítjuk az őszi szezonra alkalmas

női, férfi és gyermek gumi cipőinket

páronként 25, 40, 50 és 60 leles árban

ARENA GUMIIPAR III., a Traian hiddal szemben

Vilgmarkás pianino, angol szerkezetű, kereszthúros. Stingl zongora, rövid, kereszthúros jutányosan sürgősen eladó, esetleg részletre. I. Str. Turin 6. 1369

Jó állapotban lévő traktor ekével együtt szántási célokra megvételre kerestetik. Sindicatul Agricol Timisoara I., Bulev. Reg. Maria 1. I. emelet. 1365

Műtonjefe

Elveszett egy női arany karkötő óra monogrammal, a Lonovics uccától a villamos megállóig. Megtalálójára kéretek jutalom ellenében a kiadóban leadni. 1370

Képviselőlet keres Bucuresti területre agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatallemmel, aki perfekt a román, magyar és német nyelvben. Cím a kiadóban. 1866

Legmodernebb tehéremail és virágos takaréktűzhelyek legolcsóbban! JUNGINGER Timisoara, II., strada Timocului 1.